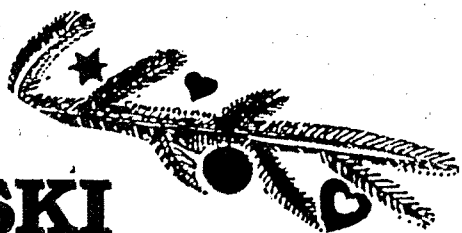

Dol.

TK

RY DO POLSKI

TRADING COMPANY (CANADA) LTD.

PRZYJMUJE ZLECENIA I WPLATY NA KONTA WALUTOWE
W POLSKICH BANKACH

OPROCENTOWANIE OD 4 DO 10% - ODSETKI WOLNE OD PODATKU

PRZEKAZ TELEGRAFICZNY ZAPEWNI SZYBKĄ REALIZACJĘ ZLECENIA

SKARB PAŃSTWA POLSKIEGO ODPOWIADA ZA WKŁADY
I DEPOZYTY UMIESZCZONE W POLSKICH BANKACH.

WKŁADY NA KONTACH OBJĘTE SĄ ŚCISŁĄ TAJEMNICĄ BANKOWĄ

PRZYJMUJEMY RÓWNIEŻ ZLECENIA NA:

- PRZEKAZY GOTÓWKI - dolary kanadyjskie i amerykańskie
- BONY TOWAROWE PEKAO

INFORMACJI UDZIELAJĄ I ZLECENIA PRZYJMUJĄ:

PEKAO TRADING CO. (CANADA) LTD.

1610 BLOOR ST. W., TORONTO, ONTARIO M6P 1A7

TEL. (416) 588 - 1414

lub UPOWAŻNIENI DEALERZY PEKAO

NUMBER 111 • DECEMBER 21, 1989 - JANUARY 3, 1990 • NUMER ŚWIĄTECZNY • 64 STRONY • \$2.00

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

BETLEJEM - GROTA W POLSCE
GWIAZDA Z NAPISEM: „TUTAJ
Z MARYI DZIEWICY NARODZIŁ SIĘ
JEZUS CHRYSZTUS”

BIURO PODRÓŻY

SAVE-O-WAY
OVERSEAS SERVICES
A division of 547319 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL
331 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. Canada M6R 2M8
Tel. (416) 532-3042, 532-3794

Godziny otwarcia: od poniedziałku do czwartku: 10-18
piątki: 10-19, soboty: 10-16

720 Burnhamthorpe Rd. W., Mississauga, Ont. L5C 2R9
Tel. (416) 896-2832, FAX: 278-5993

Godziny otwarcia: poniedziałek-piątek: 11-19, sobota: 10-16

BONUS

Każdy klient,
kupujący bilet lotniczy o war-
tości powyżej \$500 może wysłać
bezpłatnie paczkę morską o
wadze do 10 kg do Polski lub
innego kraju na świecie!

SAVE-O-WAY JAKO AUTORYZOWANY PRZED-
STAWICIEL PEKAO WYSYŁA SPRAWNIE PIE-
NIĄDZE NA KONTA, OWOCE CYTRUSOWE,
LEKARSTWA, PACZKI ŻYWNOŚCIOWE, SAMO-
CHODY, MASZYNY ROLNICZE, ITP.

- ☆ BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW
- ☆ PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT
- ☆ ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB
ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- ☆ KUPONY ORBISU I PRZYGOTOWANIE DOKUMENTÓW PODRÓŻY
- ☆ SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

PACZKI DO POLSKI

LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY

Scarborough, Ont. Stan's Meat Products & Deli 2357 Eglinton Ave. E. (Kennedy Plaza) Tel. 757-5752	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczka 869 Capri Cres. Tel. 576-6725	St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel. 937-4411
Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Hamilton, Ont. Save-O-Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Kitchener, Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holly Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050
Sault Ste Marie, Ont. Edward Glowik 324 Whitney Ave. Tel. (705) 253-7240	Delhi, Ont. Aleksander Bożek R.R. 1, Delhi Tel. 582-1058	London, Ont., Jerzy Koszrzewa 740 Kippislane, apt. 802, Tel. 673-5660	London, Ont. Balaton Travel 205 Wellington St. Tel. 672-6390

POLMAR TRAVEL INC.
3615 DIXIE RD. UNIT 11
Mississauga Ont. L4Y-4H4
Tel. 238-6683
Fax 238-6763

JEDYNIENIE SAVE-O-WAY WYSYŁA CO TYDZIEŃ KONTENERY Z PACZKAMI DO POLSKI

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus - Świat, Kanada
Wiesława Czapińska - Polska
Leszek Szaruga - Z dystansu
Rafał Marszałek - Listy z Piasków
Karolina Jankowska - Czytane między ...
Lektury nieobojętne

dr Zofia Bończa - Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski - Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz - Zdrowie
Halina Baranowska - Życie nie umierać
Ewa Rewkowska - Echo poleca, brydż
Elżbieta Wolska - Polak nie zginie

WSPÓLPRACUJĄ:

prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S. Cech
Krzysztof Krzysztofórski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Maciej Kurowicki
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Andrzej Kobos
Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
Typesetting: Olimpia Orlewicz

SPIS TREŚCI

N.Geysztor-Zawirska	Naszym zdaniem..... 2
	O Wigilii jednej takiej 3
	Świat 4
	Kanada 6
	Polska 8
E.Sotys	Ten prezent z Polski - recenzja 12
	Kryminalista Nr 1 13
L.Szaruga	Z dystansu 14
W.Czapińska	Co nam życzą znani Polacy 16
G.Vanderhaeghe	Opadający człowiek 17
Tłum. A.Żurek	Sport 22
	Białe szaleństwo 24
M.Muran	Życzenia świąteczne i noworoczne Spod paragrafu 25
	Choinka doskonała 26
L.Dobosz	Zdrowie 27
	Horoskop 28
	Kto się urodził 29
	Krzyżówka 30
H.Baranowska	Życie nie umierać 31
	Kalendarium 32
	Weź się w garść 34
	Urodziny 35
	Echo poleca 45
OKŁADKA I:	Betlejem - Bazylika Bożego Narodzenia, miejsce gdzie urodził się Jezus

ADRES: 51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY: TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISEMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch
\$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00,
Full page \$ 500.00, half page \$250.00,
JOB ADS FREE
SUBSCRIPTION półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

Zdrowych i pogodnych Świąt oraz udanego Nowego Roku 1990
Czytelnikom, Ogłoszeniodawcom, Współpracownikom,
życzą wydawcy ECHA
GRAŻYNA I ZBIGNIEW FARMUS
Nasz kolejny numer ukaze się 4 stycznia 1990 roku

My family joins me in wishing each of you an enjoyable holiday season.

This special time of year is marked by cherished traditions reflecting many cultures and faiths. Common to us all is a spirit of goodwill and generosity towards others.

It is a season which imbues us with feelings of contentment as we abide by family and religious observances, and share a renewal of our hope for the coming year.

As you gather or communicate with those who are close to you during these holidays, we wish you a peaceful and joyful time.

Gracie błogosław

CANADA

ZYCZENIA
DLA
CZYTELNIKÓW
ECHA
OD PREMIERA
KANADY
I JEJ
RODZINY

O WIGILII JEDNEJ TAKIEJ

I znowu latamy jak z pieprzem. Bez pardonu i bez zmruczenia oka mordujemy nasze konto bankowe i znosimy do domu dziesiątki paczek i paczuszek. Marnujemy godziny na precyzyjne ich opakowanie, po czym patrzymy posępnie jak w ciągu sekundy leci ono, niezauważone, w kąt. Razem z bajecznie kolorową rozetką, czy inną kokardką. Nogi nam puchną nie tylko od latania po sklepach, ale głównie od stania godzinami przy kuchni. Wkrótce odbędzie się naprzód gigantyczne obżarstwo po czym, prawie natychmiast, paniczne odchudzanie się, poparte żarliwymi przysięgami, że już nigdy więcej....

Boże! Skąd ja to znam? I chociaż ta cała huśtawka nie bawi mnie już jak dawniej, z uśmiechem rozrzewnienia wspominam dzisiaj jedną taką Wigilię, wieki temu. Przypuszczam, że Boże Narodzenie jest dla każdego swoistym okresem reminiscencji, szukaniem oddźwięku tamtych (lepiej?) lat. Każdy za kims tęskni, kogoś czy coś wspomina. Często chciałby wręcz znajdować się przez następnych kilka dni zupełnie gdzie indziej i to nie tylko myślami. Nazywam to: emigracyjną chorobą.

Ja, na przykład, dzisiaj opędzić się nie mogę od wspomnienia Wigilii, którą wypadło mnie, smarkatce-mężatce-wczesnonastolatce (i totalnej kuchennej dyletantce) urządzić pierwszy raz dla nieznannej rodziny mojego męża. Nie wiele o nich wiedziałam, ale co usłyszałam starczyło, aby mi serce w majki wpadło na myśl, że to ja mam ich podejmować. Przed wojną byli magnatami siedzącymi na olbrzymich włościach, z tuzinem (tak mało?) służby spełniającej wszelkie zachcianki, przyzwyczajeni do wszystkiego w najlepszym wydaniu i gatunku. Jadający z antycznych zastaw i korzystający z życia na wysoki polysk. Francja-elegancja. Wyobrażałam ich sobie jako antenatów Bęc-Walskiego i to do dziesiątej potęgi. Ze zapewne teraz, kiedy wszelkie atrybuty ich wspaniałej przeszłości uleciały z wiatrem, na pewno pozostała im nieugięta postawa

życiowa i idące w parze jeszcze większe wymagania. W tej sytuacji tłumaczenie, że od dzieciństwa jestem sierotą, że nikt gotować mnie nie uczył, że nawet nie pamiętam jak powinien wyglądać dobrze nakryty stół na uroczyste przyjęcie, padnie na pewno na głuche uszy. O ulgowej taryfie nie mam co marzyć. A jak, w ogóle, wytłumaczymy fakt, że nawet najbiedniejszego serwisu nie posiadamy, tylko wybrakowany asortyment pseudofajansowy, rodem od Woolwortha?

Pierwszy raz w życiu (i ostatni) żałowałam, że nie jestem starsza. Ubolewałam, że nie dorosłam we Lwowie do sędziwego wieku 14 lub 15 lat! Był to bowiem okres, w którym każda szanująca się mamusia uważała za stosowne, i absolutnie nieodzowne, wysłać swoją ukochaną latorośl, rodzaju żeńskiego, na kurs prowadzenia kuchni w, ekskluzywnym wówczas, hotelu George'a. Podkreślam słowo: prowadzenia. Wiem mianowicie od moich starszych kuzynek, że żadna z nich rączek tam sobie nigdy nie powalała. Te panienki z dobrych domów uczono (za iście bajorńskie sumy) jak się robi poszczególne potrawy, co wchodzi w ich skład, jak się je przybiera i podaje. Uczono jak się przystraja stół, składa serwetki i nawet kogo i gdzie sadza przy stole. Także, jak wydawać służbie dyspozycje. Zawsze stanowczym głosem. No, ale ja nie dorosłam, na tym kursie nie byłam i żadnym stanowczym głosem nie potrafiłam w magiczny sposób przywołać jakiejś dobrej wróżki, aby w przyśpieszonym trybie obdarzyła mnie znajomością świątecznej sztuki kulinarnej. Bo z tą na co dzień - szło mi wcale nieźle. Ani mąż, ani dziecko z głodu nie umarli.

Dzisiaj, z perspektywy czasu, panika, która mnie wówczas ogarnęła, wydaje mi się arcyzabawna, ale wtedy to była sprawa życia i śmierci. Pewnie będą się siebie pytali: z kim też ten biedny Mietek się ożenił?, i będą patrzyli po sobie znacząco. Próbowałam sfingować chorobę. Nic z tych rzeczy! Oni z daleka mieli jechać i nie mieli najmniejszego zamiaru rezygnować z

wizyty w Londynie. Nawet zaoferowali, że (sic!) pomogą w przygotowaniach. Stał się cud - natychmiast wyzdrowiałam.

Kompromitacja była nieunikniona. Zaczęłam główkować. Musi być jakieś wyjście! Musiało, więc też się zaraz znalazło.

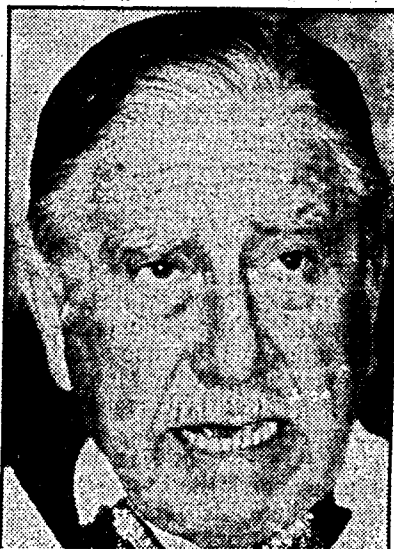
Ogromnie lubię, co ja mówię, ja wręcz ubóstwiam karpia w galarecie. Ale takiego gotowego. Na stole. Gdyby mi przyszło spojrzeć mu w żywe oko, na pewno bym zemdlała. O śniętym nie chcę nic wiedzieć. Nawet, gdybym go mogła kupić. W tamtych czasach te karpie trzeba było jeszcze na jesieni zamawiać w polskich sklepach, gdyż sprowadzono je tylko w akurdatnych ilościach aż z Izraela. Handel rybami z PRL jeszcze nie zakwitł. A do tego wszystkiego, w owych zamierzczłych czasach, polska książka kucharska była po prostu nieosiągalna. Angielskiej nie miałam po co konsultować. Karp w żadnej postaci w niej nie figurował. Anglik słodkowodnej ryby do ust nie weźmie (tak samo zresztą jak borowika z lasu). Anglik karpia złowi i owszem. Zważy, zanotuje w "log book'u", dwóch patrzących z zawiścią, przygodnych wędkarzy podpisze zgodność danych i karp, nie wierząc swojemu szczęściu, wraca do wody, pewnie przysięgając sobie, że więcej na ten błyszczyk nie da się już nabrać. Literalnie.

Na domiar złego, mój cudowny, ale nieugięty, jeśli chodzi o zwyczaję, mąż, donośnie zażyczył sobie kutii. W jego pojęciu Wigilia + Lwów = kutia. Równanie żadnego stopnia, bez żadnej nieznannej. Owszem, jadłam kiedyś tę kutię, nawet pamiętam jak z niej orzechy i bakalie wyławiałam (za co zaraz po uchu dostałam, bo to nieładnie) zdaje mi się, że mi nawet smakowała. Ale jak się ją robi? Po długich dociekaniach odkryłam wreszcie, że podstawą są ziarna pszenicy i mak. Obleciałam wszelkie możliwe sklepy. Anglicy wytrzeszczali oczy (tzw. sklepy zdrowotne - Health Shops - były wówczas dopiero iskiem w oku pomysłowego przemysłowca) i pytali gdzie ja chcę pszenicę sadzić, bo

Dokończenie na str. 18

• Wybory prezydenckie w Chile wygrał kandydat opozycji, 71-letni chrześcijański demokrat Patricio Aylwin. Uzyskał on 55% głosów. Popierany przez generała Pinocheta były minister finansów H. Buchu zdobył 29% głosów. Aylwin stoi na czele sojuszu 17 partii, które reprezentują szeroki wachlarz poglądów politycznych od poparcia władzy wojskowych do marksistów. Generał Pinochet rządzący Chile od 1973 roku ma przekazać władzę Aylwinowi w marcu przyszłego roku. Konstytucja gwarantuje jednak Pinochetowi zajmowanie stanowiska głównodowodzącego chilijskich sił zbrojnych przez następne 8 lat. Pinochet (poniżej na zdjęciu), ostrzegł już opozycję, że nie dopuści do żadnych lewicowych odchyłań nowego rządu. Demokracja tak, komunizm - nie.

• Kandydat prawicy F. Collor de Mello wygrał pierwsze od 29 lat bezpośrednie wybory prezydenckie w Brazylii.

• Komunistyczna partia Jugosławii zapowiedziała wolne wybory w przyszłym roku. Projekt programu przygotowany na majęcy się odbyć w styczniu zjazd partii mówi także o konieczności zmian w konstytucji, znoszących m.in. monopol partii komunistycznej na władzę oraz gospodarkę, wprowadzających niezawisłe sądownictwo i organa ścigania oraz prawo oparte o zasady przestrzegania praw człowieka.

• Do stolicy Wietnamu Hanoi przybyły pierwsze grupy Wietnamczyków deportowanych z obozów uchodźczych w Hongkongu. Na lotnisku w Hanoi uchodźcy zostali wsadzeni do samochodów i odwiezieni w nieznanym kierunku. Władze wietnamskie oświadczyły, że nie spotykają ich żadne represje, odmówiły jednak prośbie dziennikarzy zachodnich, chcących się z nimi zobaczyć. Wielka Brytania i Hongkong utrzymują, że nie są w stanie dłużej trzymać się o 55 tys. Wietnamczyków, którzy uciekli z Wietnamu do Hongkongu. Zdecydowano, że około 30 tys. uciekinierów ekonomicznych zostanie deportowanych do Wietnamu. Grupa 25 tys. osób uznanych za uciekinierów politycznych nie zostanie deportowana. Deportacja Wietnamczyków do Wietnamu została potępiona m.in. przez opozycję brytyjską, rządy USA, Francji, Kanady oraz międzynarodowe organizacje praw człowieka. Wietnam oświadczył, że przyjmie z powrotem wszystkich Wietnamczyków powracających dobrowolnie. Natomiast wszyscy deportowani przymusowo będą odesłani do Hongkongu.

• W Budapeszcie odbyło się spotkanie przedstawicieli ugrupowań opozycyjnych z Polski, NRD, Czechosłowacji, Bułgarii i Węgier. Powołano wspólny front walki w celu wyeliminowania wszystkich pozostałości stalinizmu w krajach Europy Wschodniej. Przyjęte oświadczenie stwierdza m.in., że rewolucyjne zmiany 1989 roku nie są jeszcze zakończone. Bezprecedensowa okazja historyczna umożliwiająca ich

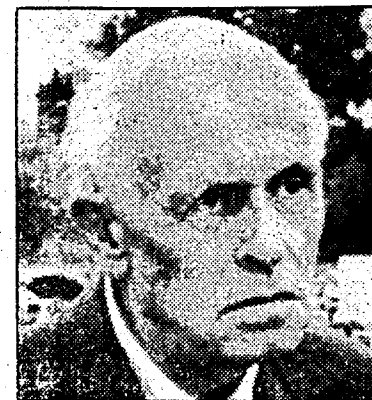
kontynuowanie, wymaga kooperacji zainteresowanych narodów.

• Komuniści wschodni Niemiec podczas nadzwyczajnego zjazdu partii w Berlinie Wschodnim zmienili nazwę swej partii z Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności (SED) na Niemiecką Socjalistyczną Partię Jedności - Niemiecką Partię Socjalizmu Demokratycznego.

• W Moskwie większość 2250-osobowego Zgromadzenia Deputowanych Ludowych odrzuciła na czele z przywódcą sowieckim M. Gorbaczowem propozycję deputowanego A. Sacharowa, aby omówić i przegłosować kwestię kierowniczej roli partii komunistycznej oraz wolnych, wielopartyjnych wyborów. Sacharow pokazał Gorbaczowowi plik telegramów i listów w tej sprawie od obywateli, na co Gorbaczow odpowiedział, że ma o wiele więcej listów, w których obywatele żądają utrzymania kierowniczej roli partii komunistycznej. Tego samego dnia 14 grudnia późnym wieczorem Sacharow już nie żył (o Sacharowie piszemy szerzej na stronie obok).

• Do Pekinu powrócił samolot chińskich linii lotniczych porwany przez Chińczyka do Japonii. Władze japońskie przekazały w ręce władz chińskich żonę i dziecko porywacza, które wraz z nim znajdowały się na pokładzie porwanego samolotu. Porywacz 35-letni Zhang Zhenhai znajduje się w stanie ciężkim w szpitalu w Japonii, gdyż po wylądowaniu samolotu został wypchnięty na płytę lotniska (najprawdopodobniej przez znajdujących się w samolocie członków chińskiej służby bezpieczeństwa). Japonia oświadczyła, że po przeprowadzeniu śledztwa przekaże przeprowadzającemu porywacz twierdzi, że jest członkiem opozycji demokratycznej w ChRL i brał udział w maju i czerwcu w demokratycznych protestach.

• Miliarderka, 69-letnia Leona Helmsley została skazana przez sąd w Nowym Jorku na cztery lata więzienia oraz 7 mln dol. grzywny za oszustwa podatkowe. Udowodniono jej, że nie

SACHAROW
NIE ŻYJE

zapłaciła podatku w wysokości 1,7 mln dol., zapisując w zeznaniach podatkowych 33 razy wydatki osobiste jako wydatki biznesowe. Sędzia wydając wyrok wskazał chciwość skazanej i chorobliwą żądę pieniędzy. Helmsley wśród personelu, który zatrudnia w swym hotelowym imperium oraz w swych prywatnych posiadłościach znana jest jako okrutna królowa. Słynne jest już jej powiedzenie, że podatki płacą tylko ludzie mali i biedni.

• W Kolumbii w pobliżu portowego miasta Covenas doszło do strzelaniny pomiędzy policją a gangiem handlarzy narkotyków. Zastrzelonych zostało 15 handlarzy. Wśród zabitych znalazł się 42-letni Rodrigo Gacha, miliarder, człowiek nr 2 w kartelu handlarzy narkotyków Medellin. Wraz z nim został także zastrzelony jego 17-letni syn Fredy. Prezydent Kolumbii Barco określił incydent jako wielkie zwycięstwo w wojnie przeciwko handlarzom narkotyków. Wojsko i policja zostały postawione w stan najwyższej gotowości bojowej z powodu spodziewanego ataku odwetowego handlarzy narkotyków.

• W Watykanie Kongregacja ds. Doktryny Wiary wydała oświadczenie, w którym ostrzegła katolików przed kultem Zen, jogą oraz medytacją transcendentalną. Według dokumentu powiększające się wysiłki połączenia wschodnich typów medytacji z medytacją katolicką są niebezpieczne i błędne, mogą doprowadzić do synkretyzmu. Dokument stwierdza także, że medytacje wschodnie mogą zdegenerować się w kult ciała. Można brać z nich to co korzystne, ale nie zapoznając głównej roli modlitwy w chrześcijaństwie. "Miłość Boga, jedyny cel chrześcijańskiej kontemplacji, jest rzeczywistością, która nie może być udoskonalana przez jakąkolwiek metodę bądź technikę". Kardynał J. Ratzinger podkreślił m.in., że dokument nie potępia wschodnich metod, definiuje jednak w odróżnieniu od nich oraz uwypukla rolę autentycznej chrześcijańskiej modlitwy.

14 grudnia w późnych godzinach wieczornych zmarł w Moskwie w wieku 68 lat Andrei Sacharow. Sacharow zmarł w swym mieszkaniu na zawał serca. Tego samego dnia brał udział w posiedzeniu Zgromadzenia Deputowanych Ludowych, zgłaszając tam około południa propozycję dyskusyjną i głosowania kierowniczej roli partii komunistycznej w ZSSR oraz wolnych wyborów. Deputowani większością głosów na czele z przywódcą ZSSR Gorbaczowem odrzucili propozycję Sacharowa. Gorbaczow podkreślił, że kierownicza rola partii komunistycznej jest dla ZSSR sprawą zasadniczą i wyraził zadowolenie z wyniku głosowania.

Sacharow urodził się 21 maja 1921 roku w Moskwie. W 1942 roku ukończył fizykę na Uniwersytecie Moskiewskim. W czasie II wojny światowej pracował w fabryce broni. W 1947 roku uzyskał stopień doktora fizyki. W 1948 roku został członkiem ścisłej grupy naukowców pracujących nad sowiecką bronią atomową. Jest twórcą sowieckiej bomby wodorowej.

W nagrodę w roku 1953 został w wieku 32 lat pełnym członkiem sowieckiej Akademii Nauk. W 1957 roku sprzeciwiał się produkcji broni masowego rażenia. Na początku lat 60 bronił w sowieckiej Akademii Nauk genetyków oskarżonych przez partię o prowadzenie badań naukowych niezgodnie z marksizmem-leninizmem. W 1970 roku utworzył Moskiewski Komitet Praw Człowieka.

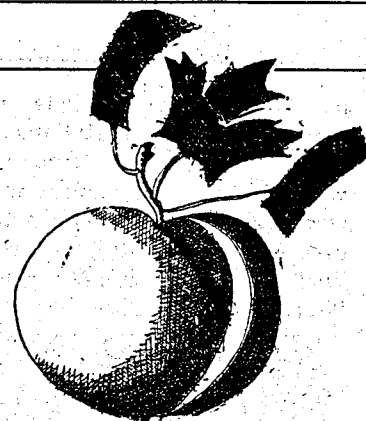
Od wielu już lat był prześladowany przez KGB. Rosła jego popularność jako czołowego dysydenta sowieckiego za granicą. W 1975 roku otrzymał jako pierwszy obywatel sowiecki Pokojową Nagrodę Nobla. W 1980 roku potępił inwazję Armii Czerwonej na Afganistan, wzywając do bojkotu igrzysk olimpijskich w Moskwie. Agenci KGB w styczniu tego roku zaarrestowali go na ulicy w Moskwie, zsyłając go wraz z żoną Jeleną Bonner, na polecenie Breżniewa, do Gorki. Na zesłaniu w Gorki Sacharow przebywał prawie 7 lat. W grudniu 1986 roku zadzwonił do niego Gorbaczow informując, że może powrócić do Moskwy. W grudniu 1988 roku odwiedził USA, w lutym br. USA oraz Kanadę. W marcu został wybrany deputowanym do Zgromadzenia Deputowanych Ludowych. Podczas posiedzeń walczył o demokrację i wolność tak samo, jak walczył o nie będąc dysydentem.

Organ komunistów sowieckich, dziennik "Prawda", zamieścił nekrolog podpisany przez M. Gorbaczowa oraz pięciu innych członków biura politycznego. Sacharow został określony jako człowiek uczciwy, dotknięty niesprawiedliwie poważnymi prześladowaniami. Gorbaczow przybył także do sowieckiej Akademii Nauk, by oddać ostatni hołd wystawionemu tam na widok publiczny zmarłemu oraz przekazał kondolencje żonie Sacharowa Jelenie. W kondukcje za trumną ulicami Moskwy przemaszerowało ponad 10 tys. osób. W pogrzebie Sacharowa wzięła udział delegacja z Polski w składzie Lech Wałęsa, Adam Michnik i Zbigniew Romaszewski. Złożyła ona wieniec od premiera T. Mazowieckiego. Sacharow został pochowany podczas prywatnej uroczystości na małym cmentarzu żydowskim na przedmieściach Moskwy.

MASAKRA
W RUMUNII

Naoczni świadkowie - obywatele Rumunii oraz cudzoziemcy - potwierdzają masakrę ludności cywilnej w rumuńskim mieście Timisoara w dniu 17

Dokończenie na str. 48

ruchu prodemokratycznego trwają w ChRL nadal. Reżym wrócił jednak do starej wypróbowanej taktyki: wszystko odbywa się przy drzwiach zamkniętych, bez świadków.

ED BROADBENT MA NOWĄ PRACĘ

Premier Kanady B. Mulroney mianował niedawnego przywódcę NDP Eda Broadbenta szefem Międzynarodowego Centrum Praw Człowieka w Montrealu. Praca od 1 lutego, chyba mniej nerwowa, a lepiej płatna. Broadbent będzie zarabiał około 130 tys. rocznie. Powiedział on, że będzie starał się o to, aby rząd federalny, udzielając innym państw długofalowej pomocy finansowej i gospodarczej, stawił jako jej warunek, przestrzeganie przez nie praw człowieka i obywatela. Jednakże rząd federalny - jak się wyraził - może odstąpić od tego warunku w przypadku udzielenia jednorazowej bądź krótkofalowej pomocy na rzecz likwidacji skutków katastrof naturalnych, takich np. jak trzęsienie ziemi bądź powódź. Broadbent podkreślił, że nie ma wyrzutów sumienia, iż bierze stanowisko od rządu, który tak często krytykował, także w aspekcie praw człowieka, gdyż będzie działał od rządu niezależnie.

KANADYJSKIM BANKOM IDZIE CORAZ LEPIEJ W HONGKONGU

11 kanadyjskich banków i instytucji finansowych zarejestrowanych w Hongkongu podało, że coraz większa liczba Hongkongczyków otwiera w nich konta bankowe i deponuje coraz większą sumę pieniędzy. Canadian Imperial Bank of Commerce, działający w Hongkongu od 21 lat, oraz Royal Bank of Canada działający w tej brytyjskiej kolonii od ponad 30 lat stwierdziły, że w roku bieżącym odnotowały, jak nigdy dotąd, ruch w interesie. CIBC musiał nawet, aby obsłużyć narastającą liczbę klientów, wybudować nowe, duże centrum finansowe. Zdaniem banków, na szybki wzrost obrotów największy wpływ ma rosnąca niepewność mieszkańców Hongkongu co do przyszłości miasta, oraz wysoka atrakcyjność Kanady jako miejsca ich ewentualnego przesiedlenia. W roku ubiegłym wynigrowało do Kanady ponad 23 tys.

Hongkongczyków. W Hongkongu mieszka i pracuje około 30-40 tys. Kanadyjczyków.

SPRZEDAŻ DOMÓW W LISTOPADZIE WYŻSZA NIŻ PRZED ROKIEM

Sprzedaż domów w listopadzie wzrosła o 8,4% w porównaniu ze sprzedażą w listopadzie rok temu. W ubiegłym miesiącu sprzedano 18 823 domy, natomiast w listopadzie 1988 roku 17362. Na ten wzrost sprzedaży domów zapracował głównie zachód Kanady: sprzedaż domów w Calgary była wyższa w listopadzie o ponad 65% niż w listopadzie rok temu, w Vancouver o 48% i w Edmonton o 46% (w Toronto spadła o 23,3%). Jak kształtowały się przeciętne ceny sprzedanych domów w listopadzie (ceny zaokrąglone): Toronto - 277 tys., Vancouver - 219 tys., Hamilton - 173 tys., Kitchener-Waterloo - 157 tys., Ottawa - 138 tys., Calgary - 121 tys., Montreal - 111 tys., Halifax - 86 tys., Winnipeg - 84 tys.

REDUKCJA WYDATKÓW RZĄDOWYCH

Rząd w Ottawie podał, że w ciągu trzech lat dokona cięć wydatków w wysokości 1,4 mld dol. M.in. 540 mln dol. mniej otrzymają ministerstwa, 3 mln ma być zaoszczędzone na zmniejszeniu kosztów podróży posłów i na zamknięciu dwóch parlamentarnych kawiarni, o 8 mln będzie zmniejszony budżet renowacyjny oficjalnej rezydencji premiera Kanady oraz gubernatora generalnego. Rząd sprzeda także za sumę 14 mln dol. dwa odrzutowe samoloty rządowe oraz zmniejszy o 20% sumy wydawane na podróże zagraniczne przez posłów. Wiele spraw załatwianych do tej pory przez instytucje rządowe zostanie przekazanych do sektora prywatnego. O 70 mln dol. zostanie zmniejszony budżet ministerstwa spraw zagranicznych. 460 mln dol. będzie zaoszczędzonych na odstąpieniu od planu wybudowania nowej kwatery głównej dla CSIS (Canadian Security Intelligence Service) oraz remontów budynków federalnych. Minister skarbu Robert de Cotret zapowiedział także zniesienie subsydiów pocztowych dla magazynów i gazet w wysokości 175 mln dol.

rocznie. Zapowiedział ponadto kontynuowanie przez rząd cięć budżetowych, co będzie widoczne w budżecie przedstawionym w lutym przez ministra finansów M. Wilsona. Opozycja zaatakowała cięcia jako źle pomyślane i hipokrytyczne. Socjalista Nelson Riis z NDP zauważył, że cięcia nie uwzględniają zmniejszenia wydatków międzynarodowych podróży premiera, próbującego wielkością towarzyszącej mu świty zaimponować światu.

ZIMA W ONTARIO

Ostatni czas przebiega w Ontario pod znakiem zimy - dużych opadów śniegu oraz silnych mrozów. Przykładowo w grudniu do 15 grudnia spadło w Toronto o ponad 4 razy więcej śniegu (27 cm) niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Na skutek gwałtownego wzrostu zużycia prądu Ontario Hydro było zmuszone odciąć na pewien czas dostawy energii elektrycznej do ponad 30, szczególnie energochłonnych zakładów pracy w prowincji. Ponadto rotacyjnie wyłączało dostawę prądu do 40 zakładów pracy, z którymi ma umowę, że za zgodę na okresowe wyłączenie z sieci otrzymają one znaczną obniżkę opłat za prąd zużyty. W ubiegłym tygodniu Ontario spożywało jednorazowo około 23 tys. megawatów prądu dziennie, ustanawiając nawet rekord dziennego zużycia prądu - 23 630 megawatów. Jednakże zdaniem Ontario Hydro trudności z dostawą prądu były przejściowe, wynikając głównie z awarii w kilku elektrowniach, co spowodowało, że nie mogły one dostarczać prądu na poziomie swych zdolności produkcyjnych.

OSTROŻNIE Z PLASTYKOWYMI PIENIĘDZMI!

Kanadyjskie Stowarzyszenie Konsumentów ostrzegło Kanadyjczyków przed hurra-używaniem swych kart kredytowych. Zdaniem organizacji, karty kredytowe idą głównie w taki niekontrolowany ruch w okresie świąt Bożego Narodzenia. Pod koniec tego roku banki i firmy prowadzące karty kredytowe wystawią rachunki na łączną sumę 12 mld dol. Procenty pobierane od niezapłaconych na czas rachunków są na kartach kredytowych bardzo wy-

sokie - od 16,4% na Canada Trust Supercharge do 30% na American Express i Diner's Club. Około połowa Kanadyjczyków spłaca swe plastikowe zadłużenia na czas, unikając płacenia wysokich procentów. Jednakże druga połowa zalega, i uiści w tym roku około 1 mld dol. samych procentów. Plastikowe pieniądze stają się coraz bardziej popularne. Przeciętny Kanadyjczyk ma co najmniej dwie karty kredytowe, a w ciągu ostatnich trzech lat VISA i MasterCard przyrastały w tempie 2 mln rocznie. O rosnącej popularności plastikowych pieniędzy świadczy także wzrost liczby transakcji finansowych i handlowych dokonanych za pośrednictwem kart kredytowych: z 118 mln w roku 1977 do ponad pół mld w roku bieżącym. Jest jasne, że popularność kart kredytowych będzie rosła, gdyż ludzie nie lubią nosić przy sobie większej gotówki oraz coraz trudniej dokonywać transakcji czekami. Według Kanadyjskiego Stowarzyszenia Konsumentów będą niestety rosły także sumy płaconych procentów, gdyż wchodzące na rynek młode pokolenie zajmuje postawę: kup teraz, potem będziemy się martwić skąd weźmiemy pieniądze.

TAŃCOWAŁA IGŁA Z NITKĄ

John Crow, gubernator Banku Kanady, decyduje o tym jaki płacimy procent od pożyczanych pieniędzy. Niektórzy utrzymują, że Crow (na zdjęciu jako jogger) ustanawia procent za wysoki. W ubiegłym tygodniu w Winnipegu Crow podczas wystąpienia w Izbie Handlowej podkreślił, że nie ma zamiaru obniżyć wysokości procentu, gdyż w Kanadzie występuje silna tendencja proinflacyjna i obniżenie procentu byłoby wodą na młyn tej tendencji. Jego przeciwnicy z kolei twierdzą, że utrzymywanie procentu na wysokim poziomie prędzej czy później wpędzi Kanadę w recesję, skądinąd nie powstrzymując inflacji, która w październiku wyniosła 5,1%, a w listopadzie 5,2%. Crow odpowiada, że nie jest to pewne, a ponadto, że o wiele bardziej niekorzystna dla kanadyjskiej gospodarki byłaby za wysoka inflacja. Rząd w Ottawie podkreśla, że Crow jest niezależny w swych decyzjach i nie ma wpływu na to, jak Crow ustala procenty

od pożyczek. Jak wygląda procent, który ustanawia Crow dla Kanady na tle innych państw wysokouprzemysłowionych? Oto jak wyglądał tzw. prime lending rate 31 października br.: Kanada - 13,5; USA - 10,5; Japonia - 4,88; RFN - 9,5; Francja - 10,5; W. Brytania - 15; Włochy - 14; Australia - 20,25.

ANTYPOLSCY WANDALOWIE PROFANUJĄ POMNIK KATYŃSKI

Antypolscy wandalowie najprawdopodobniej pod osłoną nocy zbezczeszcili Pomnik Katyński w Toronto. W ubiegłym tygodniu nieznanymi sprawcami wyrusowali na pomniku obraźliwe dla Polaków i katolików napisy, m.in. POPE IS SATAN oraz KILL POLACKS. Wymalowane były również swastyki i gwiazdy Davida. Przybyły pod pomnik radny miejski polskiego pochodzenia Chris Korwin-Kuczyński był wstrząśnięty, oferując 1000 dol. nagrody za pomoc w wykryciu sprawców. Policja torontońska podjęła śledztwo.

POLITYKA

Lech Wałęsa uznał, że sytuacja jest dramatyczna, czas ucieka i przemiany w kraju idą tak wolno, że grozi to załamaniem poparcia społecznego dla rządu Mazowieckiego. Wezwał Sejm do nadania Radzie Ministrów ograniczonych uprawnień legislacyjnych (w tej chwili są one zastrzeżone dla Sejmu, pełen cykl trwa ponad miesiąc). Reakcje: OPZZ: "To swego rodzaju stan wojenny. Wałęsa przesiada się z samochodu "demokracja" do samochodu "dyktatura". Klub poselski PZPR: Ustosunkowany pozytywnie (Michnik twierdzi, że PZPR zdejmie w ten sposób z siebie odpowiedzialność za pogorszenie standardu życia).

Rzecznik rządu: "Jesteśmy zaskoczeni. Nie będziemy występować do Sejmu z takim wnioskiem. Chcielibyśmy, żeby Sejm i Senat sprawniej uchwały ustawy". Geremek: "Nie wiem, z jaką reakcją to się może spotkać".

Bugaj: "Być może nie będzie innego wyjścia". Kozakiewicz: "Sejm jest przeciążony. Być może jest to jakieś wyjście".

Zakończył się zjazd Solidarności Rolników Indywidualnych. Nowym przewodniczącym - Gabriel Janowski (rolnik z doktoratem SGGW - nie mylić z wicepremierem!, w pierwszej turze). Józef Ślisz (dotychczasowy przewodniczący) wypadł zaskakująco słabo - 25%. Spotkał się z ostrą krytyką - stawiania celów ogólnonarodowych ponad interesami chłopskimi.

I Sekretarz partii Rakowski uważa, że PZPR ma szansę wyjść ze styczniowego zjazdu jako "wielka partia lewicy - być może największa w tej części Europy".

Kluby parlamentarne (wszystkie) odrzuciły propozycję Wałęsy, żeby nadać rządowi specjalne uprawnienia legislacyjne. Marszałek Senatu - Stelmachowski - skomentował: "Potraktujmy to jako wezwanie do usprawnienia NASZEJ działalności".

Pojednanie z milicją? W Gdańsku, u świętej Brygidy odbyła się msza dla milicjantów. Niebiesko w kościele. Ksiądz, Wałęsa i sprężysty porucznik przekazują sobie znak pokoju. Ważne i potrzebne wydarzenie.

Premier Mazowiecki spotkał się z szefem OPZZ Miodowiczem. Wymienili poglądy.

Wałęsa spotkał się z delegacją rządową. Popiera program reformy z zaciskaniem pasa przez wszystkich.

Biurowo Polityczne przygotowuje zjazd PZPR.

Solidarność Mazowsze zjechała się. Wybierali. Bujak nie kandydował na prezesa regionu. Wybory do władz regionu Mazowsze okazały się wewnętrzną sprawą Uniwersytetu. Maciej Janowski (spawacz z działu technicznego UW, dawny członek Komisji Krajowej, dawny bramkarz "Stodoły") vs Michał Boni (adiunkt polonistyki). Wygrał Boni. Podziękowano Bujakowi. Poza tym na zjeździe zimno, atmosfera niemiła. Druga tura w Trzech Króli (wybory reszty zarządu i delegatów na zjazd krajowy).

Związki spółdzielcze zjechały się. Protestują przeciwko rządowej ingerencji w ich strukturę. Kuśmierz w Gazecie Wyborczej (o kongresie spółdzielczości): "Będziemy mieli widowisko: spęd przedstawicieli "ruchu spółdzielczego", autentycznych właścicieli Polski Ludowej. Będą przemawiali w imieniu "dółów" i milionów spółdzielców. Są tacy mocni, bo te miliony nie mają głosu". Na zakończenie zjazdu spółdzielcy uznali się za zadowolonych z siebie, bo nie ograniczyli się do krytyki rządu. Prezesi będą uzdrawiać spółdzielczość, ograniczać ingerencję administracji centralnej i budować samorząd.

Komisja Sejmowa ds zbadania działalności poprzedniego rządu wystąpiła z wnioskiem o postawienie przed Trybunałem Stanu winnych zamknięcia Stoczni im. Lenina w Gdańsku.

Polska Akademia Nauk próbowała

wybrać prezesa. Jedyny kandydat prof. Findeisen (senator OKP) uzyskał 61% głosów, a trzeba było 2/3.

Na wszelki wypadek rząd postanowił zmagazynować wyposażenie (głównie reaktory jądrowe) dla elektrowni w Żarnowcu na terenie jednostki wojskowej, a nie w magazynach portowych.

Czy Warszawa będzie Genewą?

Arafat proponuje, żeby negocjacje z Izraelem odbywały się w Warszawie. Polskie MSZ przekazało te propozycje do Jerozolimy.

Rzecznik rządu Mazowieckiego Margorzata Niezabitowska (na zdjęciu) podała, że toczą się negocjacje w sprawie wstrzymania budowy koksowni w Stonawie. Polscy i czechosłowaccy zieloni twierdzą, że koksownia "zamorduje" setki km2 środowiska naturalnego w Polsce i Czechosłowacji.

Wałęsa, Michnik i Wende, którzy usiłowali wziąć udział w pogrzebie Sacharowa spóźnili się - mgła, samolot nie mógł wylądować. Kilka godzin po pogrzebie złożyli wieńce - od Sejmu i od Solidarności. Wcześniej nad trumną Sacharowa w zastępstwie Wałęsy przemawiał Zbigniew Romaszewski.

W tym tygodniu dzień za dniem sejmowy maraton. Posłowie analizują (i często krytykują) przedstawione projekty ustaw. Minister rolnictwa - Czesław Janicki - przedstawił program polityki rolnej na 1990. Większość po-

mysłów to działania doraźne, tylko w 1990, mające ratować rolnictwo przed natychmiastowym rozkładem. Kilku posłów - rolników wystąpiło z wnioskami o postawienie Balcerowicza przed Trybunałem Stanu za nieprzestrzeżenie zasady indeksacji - odmówił on podniesienia minimalnych cen skupu na produkty rolne.

Powstał w Sejmie projekt reorganizacji organów ładu i bezpieczeństwa: zniesienie Służby Bezpieczeństwa, przekształcenie MO w Policję Państwową, utworzenie podległej samorządom terytorialnym Policji Komunalnej.

Wicepremier Janowski mówił o finansowaniu nauki w przyszłym roku. Pieniądzy nie będzie. Celem na przyszły rok nie jest rozwój, a przetrwanie. Trzeba też coś zrobić, żeby przemysł zaczął finansować naukę - może jak dolary zdrożają to przestanie się opłacać kupowanie licencji.

Minister Kuroń wyszedł ze szpitala po lekkim zawale serca. Do pracy ma wrócić po Świętach.

Ministerstwo Sprawiedliwości podało, że zakończyły się już czynne wystąpienia więźniów. Nadal trwają strajki głodowe: w więzieniu w Strzelcach Opolskich i w areszcie śledczym w Łodzi.

Zofia Kuratowska wróciła właśnie z wizyty (oficjalnej) w Republice Południowej Afryki.

Akademia Nauk wybrała wiceprezesa (Adam Bielański, Aleksander Gieysztor, Leszek Kuźnicki i Roman Ney. Prezesa będą wybierać w styczniu. Prawdopodobnie będzie nim (z trudem namówiony do kandydowania) prof. Gieysztor, a Władysław Findeisen zostanie wiceprezesem.

Agencja Atomistyki. Oficjalnie potwierdzono nominację prof. Żelaznego na prezesa.

WiP i KPN odcinają się od wandali, którzy po demonstracji w Krakowie znisz-

czyli budkę milicjanta i atakowali budynek PZPR.

Komisje sejmowe postawiły wniosek, aby sędziowie byli wyłącznie bezpartyjni.

GOSPODARKA

Rząd postanowił całość niedoboru budżetowego w przyszłym roku pokryć wpływami z obligacji państwowych i z prywatyzowanego mienia, natomiast zrezygnował z "kredytu" w NBP (dodrukowywania pieniędzy).

Zredukuje dotacje (z 31% wydatków na 14%). Dotowane pozostaną: węgiel, nawozy, mleko, komunikacja kolejowa i autobusowa, czynsze i ogrzewanie. Rezygnuje z kontroli cen. Pozostanie ona tylko na czynsze w mieszkaniach kwaterekowych, ogrzewanie, gaz, elektryczność, część lekarstw.

Bezrobocie - rząd przewiduje, że się pojawi w skali około 400.000. Fundusz Aktywizacji Zawodowej zostanie przekształcony w Fundusz Pracy. Będzie wypłacał zasiłki bezrobotnym, finansował przekwalifikowywanie się, udzielał preferencyjnych kredytów zwalnianym pracownikom, którzy chcą otworzyć prywatny interes. Jako dodatkowy czynnik redukujący bezrobocie rząd chce wprowadzić możliwość przejścia na bardzo wczesną emeryturę: po 40 latach pracy dla mężczyzn, po 35 latach dla kobiet.

W telewizji pokazano program z udziałem kilku przedstawicieli zachodnich firm i banków, którzy chcieliby inwestować w Polsce. Jednogłośnie: projekt prawa dewizowego spowoduje, że będziemy inwestować wszędzie, ale nie w Polsce.

CENY. Drożeje komunikacja miejska (od 15 stycznia): 240 zł, pospieszny 480. Taksówki też drożają: licznik x 55. Czytelnicy pytają ile kosztuje choinka? - 1.5 m świerczka za 20 tys. zł.

DOLARY: 7800/8500. Znaczk: List 150 zł (lokalny 100), kartka 100 zł, expres + 350 zł.

Grzegorz Lindenberg w ostrych słowach krytykuje artykuł Stefana Bratkowskiego, sprzeciwiający się planowi Balcerowicza. "Ja też wolę być zdrowy, piękny i bogaty, więc wielu jeszcze znachorów będzie podsuwać mi przepisy jak osiągnąć to w sposób bezbolesny. Chciałbym, żeby nie było wśród nich ludzi, którzy kiedyś proponowali prawdziwe lekarstwa na prawdziwe problemy. Maść na szczury zostawmy lekarzom z OPZZ i PZPR".

Metro w Warszawie? Zabrakło pieniędzy na budowę. Proponuje się odłożenie na później budowy dwu stacji i rezygnację z funkcji obronnych tunelu.

W bankach pomimo prawie codziennych komunikatów, zapewniających, że kont dewizowych nikt ludziom nie zabierze, długie kolejki ludzi stoją po wypłacie. Jest obawa, że pożyczka stabilizacyjna zamiast na podtrzymanie kursu złotówki pójdzie na wypłaty z PeKaQ - czyli w pończochy.

Nowe ceny w PZU. Ubezpieczenie malucha na pierwszy kwartał - 50 tys. zł, dużego, zachodniego samochodu - 350 tys. zł.

Sytuacja benzynowo-dojazdowa. Od około 2 tygodni benzyna (w każdym razie w Warszawie) jest: Od jutra kolejna podwyżka - żółta 1200, zielona 1150, ropa 1000. W czasie opadów śniegu nie należy liczyć na to, że ktokolwiek będzie cokolwiek oczyszczał.

Pociągi międzynarodowe mają duże opóźnienia, krajowe - jeszcze jakoś jeżdżą.

W Łodzi spółdzielcze domy towarowe urządziły "sklepobranie": każdy członek spółdzielni mógł sobie darmo wziąć towarów do wartości jego wkładu.

Premier Mazowiecki wydał zarządzenie w sprawie podziału przedsiębiorstw eksploatacji węgla. Wypełnione zostało kolejne z porozumień okrągłego stołu.

Zamiast proponowanych przez Kuronia bonów żywnościowych dla najuboższych (pomysł oprotestowany przez banki) będą rozdzielane im pie-

niądze. Zasady rozdziału - takie jak miały być dla bonów. Otrzyma je około 5,000,000 osób.

Zatwierdzony został projekt utworzenia Banku Ochrony Środowiska - Ekobank SA. Ma finansować inwestycje związane z ochroną środowiska przede wszystkim budowę oczyszczalni ścieków.

Opublikowano założenie systemu fiskalnego na 1991 rok (od 1992 ma być wprowadzona gruntowna reforma).

- Jednakowy podatek dochodowy dla wszystkich osób prawnych, limit tego podatku: 40%.

- Podniesienie (13 razy) stawek amortyzacyjnych.

- Podwyższenie (tak, właśnie) stawek podatku obrotowego (15% - 20%).

- Podatek rolny - indeksowany ceną żyta.

- Podatek wyrównawczy - niższe limity, łagodniejsza progresja.

- Podatek drogowy - znaczny wzrost (dla dużych samochodów - 500 tys. zł).

- Zniesienie limitu dywidendy wypłacanej z zysku firmy.

Opublikowano projekt ustawy dewizowej:

- Zakaz posiadania przez Polaków i polskie firmy wymagalnych wierzytelności za granicą, a w szczególności utrzymywania kont bankowych w obcych bankach.

- Obowiązek odsprzedaży bankom państwowym wpływów w walutach obcych. Nie dotyczy: walut przywożonych przez osoby fizyczne, chyba że pochodzą z działalności gospodarczej, pieniędzy zakupionych w bankach w Polsce, walut w obrocie międzybankowym.

- Banki muszą sprzedawać dewizy w celu dokonania płatności zagranicznych.

- Osoby prywatne mogą swobodnie kupować/sprzedawać waluty w kantorach wymiany. Banki obowiązane są do prowadzenia polityki interwencyjnej zmierzającej do utrzymania zbliżonego kursu w kantorach i w oficjalnej wymianie.

- Obowiązek uzyskania zezwolenia

na wywóz walut z Polski. Nie dotyczy osób prywatnych wywożących pieniądze do pewnego (nie podanego jeszcze, w tej chwili 500 US\$) limitu.

- Obowiązek pośrednictwa bankowego w obrocie pieniężnym z zagranicą.

- Zniesienie obowiązkowej wymiany dla obcych obywateli przyjeżdżających do Polski.

- Zakaz zawierania transakcji w walutach innych niż złoty na terenie Polski. Pewexy mają sprzedawać za złotówki.

Efektom niewydolności poczty i banków (a także zniesienia dotacji) jest nowa forma kontaktów gospodarczych między przedsiębiorstwami państwowymi - po prostu nikt już nikomu za nic nie płaci. Wzajemne wierzytelności i tak się jakoś skasują...

KULTURA

Szwedzi przysyłają nam w prezencie choinkę świąteczną. Stanie na placu

Zamkowym w Warszawie. Malkontenci czekają, co Szwedzi położą pod choinką.

Artyści - Rzeczypospolitej. Krótkie agitki w TV. Ostatnio czarująca Kucówna opowiedziała jak sama naprawiła sobie sznurowadło i zakończyła: ty też możesz coś zrobić. Pomóż (tu numer konta Daru Narodowego).

Dr Władysław Jonkisz (były przewodniczący Krajowego Społecznego Komitetu ORMÓ): "Prawdziwi ormowcy czekają na propozycje".

Piłsudski na Kasztance - pomnik (zamówiony i sporządzony jeszcze przed wojną) przyjedzie z Jugosławii do Katowic.

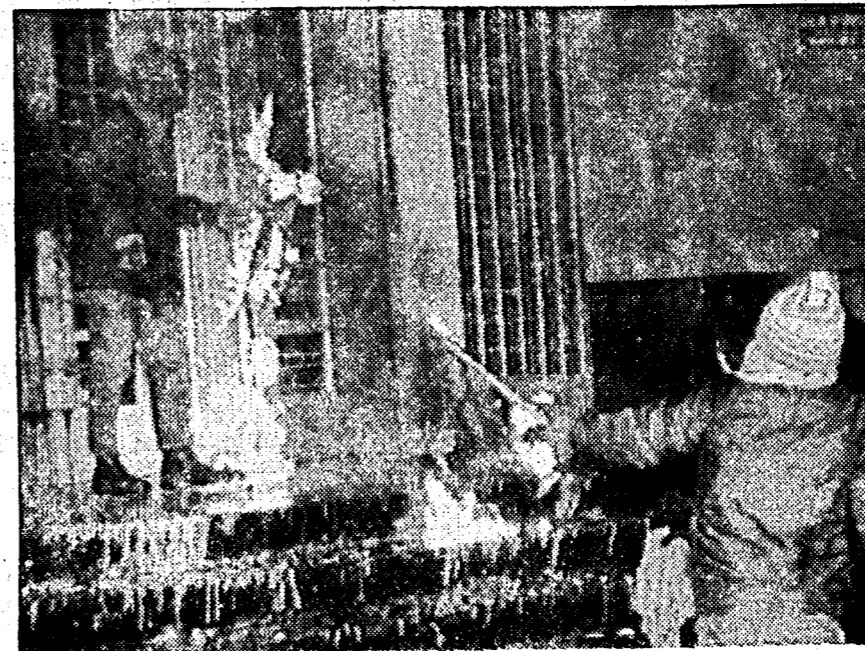
13 grudnia było już ostatnie Studio Solidarność w TV.

KTO ZABIŁ POLAKA W DUBNEJ?

W Dubnej pod Moskwą 11 grudnia znaleziono zwłoki obywatela polskiego Jerzego Pałysza. Wstępne oględziny pozwoliły od razu stwierdzić, że Pałysz padł ofiarą morderstwa. Został on najprawdopodobniej zamordowany w późnych godzinach wieczornych 10 grudnia. Tego samego dnia po południu jeszcze żył, gdyż odwiedził sąsiadów. Ciało denata leżało na podłodze koło łóżka w jego mieszkaniu, w którym panował olbrzymi bałagan, były poprute poduszki. Pałyszowi zadano 6 ran kłótych w brzuch, co najprawdopodobniej było przyczyną zgonu. Na stole porozstawiane były kieliszki oraz stała

butelka po alkoholu. W mieszkaniu znaleziono informację "za pomnik Lenina w Nowej Hucie". 12 grudnia przebywał w Dubnej konsul PRL w Moskwie Jabłoński, który udzielił zgody na przeprowadzenie sekcji zwłok. Do Moskwy przybył także przedstawiciel polskiej prokuratury Józef Gurgul, który prowadził wspólnie śledztwo z moskiewską grupą dochodzeniową.

Jerzy Pałysz przebywał w Dubnej od kwietnia 1987 roku, pracując w tamtejszym Instytucie Fizyki na stanowisku starszego specjalisty. Pozostawił żonę i dwoje dorosłych dzieci.

OSIEM LAT PÓŹNIEJ

13 grudnia, w ósmą rocznicę wprowadzenia stanu wojennego w Polsce na apel Solidarności w całym kraju uruchomiono w południe syreny fabryczne. Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa wydał oświadczenie, że 13 grudnia jest symbolem przedkładania ideologii ponad dobro społeczeństwa, dodając iż historycy ocenią czy polska racja stanu rzeczywiście wymagała decyzji Jaruzelskiego.

Sam Jaruzelski udzielił wywiadu Michnikowi. Oto wybrane fragmenty: "Nie wysiadłem z czerwonego tramwaju na przystanku pluralizm". "Najlepiej rozumiał mnie Janos Kadar". "Mierzi mnie tłumaczenie, że byłem naciskany". "Każde państwo ma plany stanu wyjątkowego (...) I teraz mamy". "Solidarność" nie doceniała siły władzy do grudnia 1981 roku, a władza nie doceniała siły "Solidarności" po grudniu".

W telewizji i radiu rocznicę obchodzono, tak jak kiedyś np. 7 listopada. O niczym innym nie mówiły. Jeden za drugim szły programy, których nie udało się nadać 13 grudnia 81. Nawet wieczorne wiadomości sportowe rozpoczęły się od słów: "8 lat temu miały być rozegrane 4 mecze koszykówki...

Kilkakrotnie można była wysłuchać przemówienia Jaruzelskiego sprzed ośmiu lat - niektóre osoby się nawet przestraszyły i upewniali się u znajomych, czy to aby nie terazniejszość.

Rzecznik rządu Mazowieckiego M. Niezabitowska zauważyła, że ósma rocznica ma szczególne znaczenie, gdyż osoby odpowiedzialne za stan wojenny i byli więźniowie stanu wojennego zasiadają obecnie wspólnie w rządzie.

W kilku większych miastach doszło do demonstracji. W Warszawie odbył się pochód różnych ugrupowań i partii politycznych (m.in. Polskiej Partii Niepodległościowej i Solidarności Walczącej). Uczestnicy pochodu domagali się ustąpienia gen. Jaruzelskiego. Anty-jaruzelską pikietę pod Belwederem zorganizowała PPS-RD. W Krakowie, Szczecinie i Katowicach było ostzej. Latały butelki z benzyną. Milicja polewała wodą i rzucała gazem.

W Katowicach po pochodzie, podczas którego rozdawano ulotki PPN, KPN, Solidarności Walczącej grupa młodzieży udała się pod budynek KW PZPR oblewając go farbą i obrzucając butelkami z zapaloną benzyną (co pokazuje zdjęcie). Zadymiarze, bo tak się ich teraz w Polsce określa, zostali roz-

proszeni przez oddziały milicjantów, zachowujących się jednak powściągliwie. W całej Polsce palono również kukły Jaruzelskiego. Najbardziej efektywny fajerwerk był w Szczecinie. W Warszawie przed Belwederem anarchiści ulepili bałwana Jaruzelskiego ze śniegu, a interwenujących milicjantów obrzucili śnieżnymi kulami.

W związku z rocznicą stanu wojennego, od agencji IPNS otrzymaliśmy kopię listu ilustrującego politykę informacyjną rządu T.Mazowieckiego i świadczącego o tym, że do wygrania walki z komunistami jest jeszcze daleko. List podpisany przez Barbarę Okoń, zastępcę dyrektora Sekretariatu Generalnego adresowany jest do dyrektorów i naczelnych redaktorów Rozgłośni Polskiego Radia i Ośrodków TV:

"Uprzejmie informuję, że przewodniczący Komitetu do Spraw Telewizji Andrzej Drajewicz przekazał dyrektorom centralnych programów RTV następujące wytyczne w związku z ósmą rocznicą wprowadzenia stanu wojennego z prośbą o wzięcie tych wytycznych pod uwagę w przypadku podejmowania na antenach lokalnych tej problematyki.

"Podejmując rozmowy z autorami, którzy przygotowują poszczególne pozycje programowe, proszę przekazać następujące moje sugestie:

1 - należy zachować zasadę równego dystansu w stosunku do ówczesnych dwóch stron konfliktu tzn. umożliwić przedstawienie racji, które przemawiały przeciwko decyzji o stanie wojennym, jak i przesłanek, które to pociągnięcie w jakiejś mierze usprawiedliwiała;

2 - w miarę możliwości należy ograniczać ekspozycję kwestii formalno-prawnych związanych ze stanem wojennym, lecz raczej koncentrować się na aspekcie politycznym i moralnym;

3 - nie należy szczególnie ekspozycję kwestii ewentualnego zagrożenia interwencją radziecką, jako przesłanki do wprowadzenia stanu wojennego: w przypadku podejmowania tej kwestii należy zadbać o to, aby wyraźnie osądzać problem w ówczesnych realiach (ekipa Breżniewa), tak aby nie wywołać u widzów nastrojów antyradzieckich;

4 - programy dotyczące rocznicy wprowadzenia stanu wojennego powinny być pozbawione akcentów rewanżyzmu, nawoływania do odwetu, itd., powinny natomiast tworzyć u widzów odczucie zadośćuczynienia moralnego i politycznej satysfakcji;

5 - należy się wystrzeżać jakichkolwiek ataków personalnych, a zwłaszcza ewentualnych prób dezawuowania osoby prezydenta PRL;

6 - w takich ewentualnych programach jak np. prezentujących wspomnienia byłych internowanych, w programach pokazujących tłumienie strajku siłą należy zachować szczególną rozwagę i umiar, z drugiej jednak strony należy dać jakiś rodzaj satysfakcji moralnej osobom represjonowanym".

TEN PREZENT Z POLSKI

Bywa, że można znaleźć się we właściwym miejscu, czasie i towarzystwie, a mimo to odnosić wrażenie, że jest jakoś dziwnie. I trudno jest wyjaśnić dlaczego. Niby jest to, co miało być, ale nie całkiem.

Takie właśnie wrażenie odniosłem podczas niedawnej torontońskiej projekcji filmu K.Szmagiera pt. "Anders i jego żołnierze. Bo wolność krzyżami się mierzy". Tytuł piękny, publiczność, która swoimi życiorysami tworzyła ten film i bardzo taktownie zachowujący się reżyser. Był bardzo skromny, a po projekcji złożył otrzymane kwiaty na cześć tych, którzy nie doczekali. Jak nie mieć sympatii do kogoś takiego?

Trochę popsuła mi to wrażenie informacja, że reżyser jest także autorem świetnych w swoim rodzaju seriali: "07 zgłoś się" i "Przygód psa Cywila". Bohater pierwszego serialu, porucznik Borewicz, przytłaczał wszystkich dookoła moralnie, intelektualnie i fizycznie odżywczo. Na dodatek był nieznośnie dydaktyczny, a te inklinacje służyły przekazywaniu treści ideologicznych. Gdyby obok takich filmów wyrażających ideologię milicji kręcono filmy pokazujące drugą Mr. Hyde'a, twarz milicji, wszystko byłoby w porządku. Nie powstawałyby pytania, jak to jest, że mimo tych mądrych i dobrych poruczników Borewiczów, jest tyle niewyjaśnionych zgonów na milicyjnych komendach. Gdybyż tak jeszcze nakręceno filmy o śmierci Pyjasa, czy Przemyska. Ale tych filmów nie nakręceno....

No, ale cóż właściwie to wszystko ma do rzeczy? Jesteśmy w Kanadzie, a nie w Polsce i prezentowano film o całkiem odmiennej tematyce. Wypadałoby odrzucić przywieziony z Polski balast niedysyjszych doznań, choć to takie trudne. Nie mogę, na przykład zapomnieć głosu pana Rosołowskiego z polskiej TV. Czytał informacje i wygłaszał komentarze, które ze względu na swoją treść polityczną denerwowały mnie niezmiernie. Teraz czytał tekst do dokumentalnego filmu o gen. Andersie i

jego żołnierzach. Był to zgrzyt dla mojego ucha.

Próbowałem patrzeć przezroczyście, skupiając się na samym dziele, zapominając o całym kontekście. Ale i to nie pomogło. Oczytany w literaturze łagrowej i wojennej, oczekiwałem tego specyficznego klimatu, który sprawia, że coś ścisza za gardło. To się jednak tym razem nie pojawiło. Czegoś w filmie zabrakło.

Nie podobał mi się język filmu. Nie jest on naturalny, soczysty, ostry, na jaki zasługiwały pokazywane wydarzenia. Nawet sprawa Katynia została przedstawiona jakby gładko i grzecznie. Nie czuło się tragizmu. Tragizm został oszlifowany i wygładzony. Zamiast dosadnych i groźnych słów jak "mord", czy "oprawcy" padały słowa gładkie i strawne. Nie nazwano łagrów i NKWD komunistycznymi. Język ten jest jakby rozszerzoną za pozwoleniem wersją języka używanego do bezpiecznego przedstawiania niepożądanych fragmentów życiorysów niektórych notabli komunistycznych, którym zdarzyło się przejść piekło Syberii. O tej części ich życia zwykło się pisać na przykład: "Pierwsze lata wojny spędził pracując przy wyrębie tajgi na dalekiej Syberii". I pozostawało się tylko domyślać jaki ogrom nędzy i upokorzeń streszczono w tak krótkim zdaniu. Jest to "glas-

nostowy" język mający naśladować język naturalny, adekwatnie oddający podstawowe rysy i odcienie przedstawianych sytuacji. Jadzia Staniszkis zwykła nazywać taki język "aluzyjnym".

Trzeba przyznać, że film pokazywał dużo, włącznie z ludźmi wychodzącymi z łagrów, żniwo śmierci, lasy krzyży i polskim generałem docierającym w łachmanach do polskiego wojska. Podkreślono też wyraźnie, że na pogrzeb gen. Andersa dotarły nawet dwa wieńce od Niemców, a zabrakło wieńców od władz PRL. Mimo to czułem dystans.

Z pewnością za dużo miejsca poświęcono w filmie konfliktowi: Anders-Sikorski, tak ulubionemu i opiewanemu przez polskich komunistów. Konflikt ten był faktem, ale czy musiał przewijać się tak natrętnie przez większą część filmu? Także perypetie małżeńskie gen. Andersa uwydatniono ponad miarę. A może warto byłoby na przykład rozbudować bardziej wątek Katynia, skracając w zamian te właśnie wątki?

W sumie miałem wrażenie, że zrobiono film w sposób rutynowy, w jaki robi się filmy o tego typu wydarzeniach. Ja natomiast oczekiwałem więcej, czegoś szczególnego, na miarę tamtego pokolenia. Tak jak Anders i jego żołnierze zasługiwali.

EDWARD SOŁTYS

**KOŁO BYŁYCH ŻOŁNIERZY
ARMII KRAJOWEJ
Oddział w Toronto
składa
serdeczne życzenia świąteczne
i noworoczne Akowcom
i wszystkim byłym Żołnierzom
Armii Polskiej**

KRYMINALISTA
NUMER JEDEN

Niedawno, na forum wschodni-niemieckiego parlamentu przedstawiony został raport na temat korupcji i nadużyć władzy. Mimo tego, że sensacji w NRD jest od ponad miesiąca niemało, raport zaparł dech wschodni-niemieckim posłom. Relacja z posiedzenia Izby Ludowej transmitowana była przez wschodni-niemiecką telewizję na żywo i mieszkańcy NRD mogli zobaczyć na własne oczy jak zszokowani są posłowie. Chwytano się za głowę, kręcono z niedowierzaniem głową, pukano się w czoło, płakano wreszcie. Na pierwszy ogień poszło wybudowane specjalnie dla członków biura politycznego podberlińskie osiedle leśne pod nazwą Wandlitz. Nie trzeba dodawać, iż teren pilnowany jest, zresztą nadal, przez specjalne oddziały milicji ludowej, która dbała o to, aby kierownictwu komunistycznej partii klasa robotnicza nie zakłócała spokoju. Na terenie tej oazy dla wybranych znajdował się także specjalny sklep zaopatrzonej we wszystkie te produkty codziennej potrzeby z zagranicy, których w NRD-owskich sklepach od dawna nie ma, albo też nigdy nie było. Towarzyszą z biura politycznego oraz ich rodzinom sprzedawano je jednak za wschodni-niemieckie marki. Utrzymanie podberlińskiego osiedla dla wybranych Wandlitz kosztowało rocznie 6 mln zachodni-niemieckich marek, którą to kwotę za dysponował na ten cel były szef partii i państwa Erich Honecker. Honecker i towarzysze lubili nie tylko jednak dobrze mieszkać, do przyjemności byłych przywódców należały również polowania. Były one specjalnie organizowane i to do tego stopnia, że sekretarz partii strzelał największy okaz, a potem w kolejności coraz mniejsze, według rangi partyjnej, strzelali inni towarzysze. Żeby te zabawy były możliwe, trzeba było zagrozić dla mieszkańców setki km kwadratowych obszarów leśnych, które oficjalnie ogłoszono terenami

wojskowymi. I tak np. w samym województwie Neunbrandenburg aż 20% powierzchni leśnej spełniało rolę zarezerwowanych tylko dla biura politycznego terenów łowieckich. Towarzysze nie tylko polowali. Po skończonej zabawie na świeżym powietrzu wracali do swych pałaców w terenie. I tak w Neklenburgii odkryto pałacyk Honeckera wyposażony w pływalnię, saunę, wyłożony marmurami, złotem i drogim drewnem. Były też stacja benzynowa i własna sieć telewizji kablowej. Jeśli jednak któryś z wysokich funkcjonariuszy partyjnych bardziej kochał morze to wówczas do dyspozycji miał całą wyspę na Morzu Bałtyckim. Tak. Całą wyspę Vilm niedaleko Rugii, którą towarzysze z NRD zarezerwowali jedynie na potrzeby bonzów NRD. Ośrodek ten zatrudniał okrągło przez cały rok 67 ludzi, mających polecenie, aby być gotowymi na przyjęcie gości o dowolnej porze dnia i nocy. Na wyspie Vilm wyróżniała się wakacyjna willa wartości kilku mln dol. samego szefa partii i państwa. Honecker zdecydował, że oficjalnie wyspa będzie uchodzić za niezamieszkały rezerwat ptaków. Wodzowi nie podobała się plaża, barki przywiozły więc tysiące ton piasku.

Na wyspie urządzone były orgie, w których usługi świadczyły zaufane funkcjonariuszki partii i służby bezpieczeństwa oraz kobiety przez nie polecane. Honecker wiedział o tym, ale rzekomo nie brał udziału. Sam oddawał się przechadzkom po urządzonym specjalnie dla niego ogrodzie botaniczno-zoologicznym. Sprawa specjalnej wyspy wypłynęła na wierzch dzięki protestowi mieszkańców Putbust w województwie rostockim. Obecnie mieszkańcy i lokalni politycy domagają się prawa do współdecydowania o losach tego wakacyjnego rajku.

Poważne poruszenie wywołały w NRD informacje, według których do-

tychczasowi wodzowie partii i państwa handlowali masowo na własny użytek bronią. Magazyny broni odkryto zarówno w porcie Rostocku jak i na międzynarodowym lotnisku Berlin Schonefeld. Zapobiegliwi funkcjonariusze ener-dowskiej służby bezpieczeństwa usunęli w nieznane nikomu miejsce dokumenty świadczące o prowadzeniu międzynarodowych transakcji na rynku handlu bronią, ale jak przypominają jeden z pracowników lotniska Schonefeld, podczas wojny Iraku z Iranem do obu krajów odleciało podczas jednego tylko roku 20 samolotów, które załadowano potajemnie podczas nocy skrzyniami o niewiadomej zawartości. Należy przypuszczać, iż zawierały one broń i amunicję. Podobne transporty wysyłano także do Etiopii i do Indii. Byli władcy NRD handlowali bronią także z innymi krajami Afryki, Bliskiego Wschodu i Ameryki Południowej. Jak najbardziej uzasadnione są więc pytania jakie postawił wydawany w Berlinie Wschodnim organ liberalno-demokratycznej partii LDPD dziennik "Morgen". Na jego łamach czytamy m.in. "Być może to właśnie bronią z NRD zabito 176 dzieci w Soweto, być może terroryści na Bliskim Wschodzie używają ener-dowskich środków wybuchowych, być może studenci na Placu Niebiańskiego Spokoju zginęli od ener-dowskich kul?".

Nie trzeba wyjaśniać jak wielkie poruszenie w całych Niemczech Wschodnich wywołują takie sensacje. Tymczasem nie wyczerpują one listy przestępstw popełnionych przez byłą ekipę. Czołową postacią jest w tej dziedzinie były wysoki funkcjonariusz rządu NRD Alexander Schalch-Golodkowski, odpowiedzialny za załatwianie dla Niemiec Wschodnich dewiz. To on załatwił w RFN wszystkie pożyczki dla Berlina Wschodniego, budując jednocześnie ogromne imperium finansowe. W jego skład wchodzi-

Dokończenie na str. 15

TO, CZEGO NAM W SZKOLE NIE POWIEDZIANO.

Chrzest z przeszkodami

Kiedy Mieszko miał się żenić z Dąbrówką, musiał najpierw odesłać do domu swoich siedem pogańskich żon. Nie bardzo miał na to ochotę, gdyż skarżył się, że Dąbrówka jest już panią w wieku średnim. Dąbrówka też miała dość poważne problemy. Miała bowiem już męża i dwóch dorosłych synów i wcale nie chciała wyjść za męża za Mieszka. Jej ojciec, król czeski, któremu bardzo na tym małżeństwie zależało, musiał ją potrzymać czas jakiś w więzieniu, żeby zmiękła i wyraziła zgodę. Ale wszystko dobre, co się dobrze kończy. Obaj mężowie Dąbrówki bardzo się zaprzyjaźnili i Margrabia Guncelin, mąż No 1, często przyjeżdżał do Polski z wizytą do męża No 2. Obaj synowie Dąbrówki często mamusię odwiedzali i opiekowali się małym Bolesławem Chrobrym. Ponieważ w owych czasach rozwodów nie było, więc papież musiał ogłosić pierwsze małżeństwo Dąbrówki za nieważne i nieskonsumowane. Jak to papież pogodził z dwoma dorosłymi synami rzekomej dziewicy Dąbrówki, tego niestety nam historia nie mówi.

Ilu królów polskich było wyklętych?

Aż trzech. Bolesław Śmiały za zabicie biskupa Szczepanowskiego, Władysław Łokietek za wypędzenie niemieckiego biskupa Krakowa i Kazimierz Wielki za bigamię.

Którzy z królów polskich mieli aż cztery żony?

Bolesław Chrobry, Kazimierz Wielki i Władysław Jagiełło. Chrobry rozwodził się aż dwa razy. Raz z księżniczką Miśni, a drugi raz z księżniczką węgierską. Trzecią żoną Emnilda była Słowianka. Tej nie odesłał z powrotem, ale umarła ona przed królem. Chrobry bardzo rozpacział, ale szybko się pocieszył i zawarł związek mał-

żeński z młodzieńką flirciarką niemiecką Odą. Nie rozwiódł się z nią, ale bardzo się skarżył, że żona go nie rozumie.

Kazimierz Wielki uganiał się za wszystkim, co nosiło spódnicę. W ten sposób walczył przyczynił się do rozwoju wielu arystokratycznych rodzin. Ze słynną Esterką miał dwóch synów Niemira i Pełkę, protoplastów dwóch starożytnych rodów. Ale z żadną legalną żoną dzieci nie miał. Pierwszą żoną była Litwinka, Aldona córka Wielkiego Księcia Litewskiego Giedymina. Aldona bardzo lubiła tańczyć. A Kazimierz był w tańcu niezgrabny. Pochował ją więc z ulgą. Drugą małżonką była Adelaida, córka Landgrafa Heskiego. Tę Kazimierz uważał za jeszcze większy dopust Boży niż Aldonę. Postanowił więc ożenić się po raz trzeci z piękną czeską mieszczańką Krystyną Rokiczaną. Rozpalony namiętnością do Krystyny, król ożenił się z nią, ale niestety zapomniał rozwieść się z poprzednią żoną. Oburzony papież, wyklął Kazimierza. Ponieważ król obłożony klątwą nie miał prawa do lojalności poddanych, zaniepokojony Kazimierz postanowił unieważnić na wszelki wypadek oba małżeństwa, z Adelaidą i z Krystyną. Do rozwodu z Krystyną zachęcił Kazimierza fakt, że Krystyna była łysa. Jej piękne włosy, które tak zachwycaly króla, okazały się być peruką.

Ostatnią żoną Kazimierza była Jadwiga, księżniczka Piastowska. Na nią się król nie skarżył, za to ona na niego bardzo. Jagiełło też miał cztery żony. Pierwszą była słynna królowa Jadwiga księżniczka Anjou. Jadwiga była bardzo wysokiego wzrostu, co małego Jagiełła bardzo peszyło. Jadwiga umarła w połogu po 14 latach małżeństwa. Córeczka jej też od razu umarła. Na drugą żonę panowie małopolscy wybrali Jagiellę, Annę, hrabiankę Cylejską, wnuczkę Kazimierza Wielkiego. Anna była bar-

dzo inteligentna, ale niebardzo ładna. Ponadto starzejący się król lubił podlotki i wydawało mu się, że Anna jest za stara. Ale nikt się go o zdanie nie pytał, tak jak nie pytano się Jadwigi, czy chce Jagiełłę. Musiał biedak ożenić się dla racji stanu. Anna zmarła w 1416 roku i król rozglądał się za następczynią.

W tymże roku owdowiała po raz trzeci Elżbieta Pilecka, córka magnata Ottona. Pani Pilecka była swego rodzaju Heleną Trojańską. Pierwszy jej mąż, Władysław Czambor porwał posażną jedynaczkę ojcu. Drugi mąż, Jencyk Odrowąż porwał Elżbietę Władysławowi. Zdenerwowany Władysław zamordował Jencyka i niedługo potem umarł sam. Owdowiała podwójnie Elżbieta szybko wyszła za mąż za kasztelana Wincentego Granowskiego. Elżbieta miała 45 lat i zaawansowaną gruźlicę, ale piękna była w dalszym ciągu. Król zrezygnował z nastolatka i zakochał się bez pamięci. Małżeństwo trwało trzy lata i sekretarz króla Stanisław Ciołek uprzejmie porównywał Elżbietę do maciory. Zdenerwowany król, bo książka Ciołka dobrze się sprzedawała, wyrzucił Ciołka z posady. Ale Ciołkowi nie przeszkodziło to w karierze, bo został biskupem. Elżbieta zmarła na gruźlicę i Jagiełło znowu wrócił do podlotków. Ostatnią jego żoną, białoruską księżniczką Sonką Holszańską, miał tylko 16 lat. Przeżyła ona króla o lat 30. Wszystkie swoje cztery żony zazdrosny Jagiełło oskarżał o zdradę małżeńską. Prawdopodobnie miał rację tylko w wypadku Sonki. Chodziła gadka, że ponieważ król z trzech żon nie dorobił się potomstwa, dla dobra dynastii poświęcił się Kardynał Oleśnicki i dostarczył królowi następców.

Dlaczego skończyła się dynastia Jagiellonów?

Bo Stanisław August zaraził się syfilisem od Barbary Radziwiłłówny. Różne bywają skutki romantycznej miłości. A

Dokończenie na str. 33

Rok 1989 obfitował w wydarzenia. Aż trudno uwierzyć, ile zmian dokonało się przez ostatnie 12 miesięcy. Na przełomie roku 1988 i 89 przebywał w Kanadzie Romuald Szeremietiew, jeden z przywódców Polskiej Partii Niepodległościowej. Apelowo o poparcie dla ruchu niepodległościowego w Polsce, wtedy jeszcze nielegalnego i liczył się z możliwością aresztowania po powrocie do Polski. Na prywatnym spotkaniu Sylwestrowym w Toronto powiedział między innymi o nadchodzącym roku 1989 i o jego poprzedniku, roku 1988: Rok 1988 był rokiem smutnym, rokiem w którym Komuna jeszcze ciągle jest w Polsce, Polska niestety jest ciągle w złej sytuacji, a Polacy są ciągle dziadami. Nie muszę mówić, dlaczego cały naród jest narodem dziadów i to nie z własnej winy... Nie ma powodu do radości. Powstaje pytanie, czy pojawia się jakaś nadzieja na przyszły rok 1989? Jak wiadomo dziewiątka symbolizuje pętlę - miejmy nadzieję, że ta pętla trafi wreszcie na właściwą szyję! ... Polska jest krajem bogatym, krajem, który zaludnia 37, 38, 39 milionów ludzi. Ludzi zdolnych, mądrych, przedsiębiorczych. Ale system, w którym żyjemy powoduje, że ludzie ci są dziadami. Część chce się z tego otrząsnąć, uciekając za granicę. Część próbuje kombinować, a jeszcze inna część próbuje usunąć podstawową rzecz, która z nas tworzy dziadów, to znaczy komunizm. Istnieją dwa prądy: jedni mówią, że się z nimi dogadają i oni zrozumieją. Drugi - że trzeba ich przegonić. Mam nadzieję, że uda nam się czerwonych w końcu rzeczywiście przegonić. Życzę zatem, aby 1989 był dla nas pierwszym, a dla nich ostatnim! I RZECZYWIŚCIE!

SPK na Beverley Street zaprasza członków i sympatyków PCAG na WSPÓLNY OPLATEK. Oplatek odbędzie się w niedzielę 14 stycznia o godzinie 4 po południu. Oprócz samego oplatka będzie naturalnie kolacja z winem, a wszystko to za jedne \$12! Oplatek PCAG zawsze cieszyły się dużym powodzeniem. Mamy nadzieję, że tegoroczny, pierwszy wspólny z tak szacowną instytucją jak SPK, będzie jeszcze bardziej popularny i zgromadzi wielu członków

i sympatyków PCAG. Ze względu na konieczność należytego zaplanowania liczby porcji jedzenia i napitków, prosimy o zgłaszanie udziału możliwie szybko i to przez wpłacenie \$12 gotówką, czekiem lub "Money Order". Bliższych informacji udziela p. Zofia Rozwadowska (tel. 532-3890). Strój na oplatku dowolny, co jednak nie oznacza, że przychodzimy w swetrach i dżinsach.

KSIĄDZ PRAŁAT FRANCISZEK PLUTA przebywa na leczeniu w szpitalu. Ponieważ nie może na razie przyjmować odwiedzających, chcemy tą drogą przekazać Mu nasze najserdeczniejsze życzenia świąteczne i najgorętsze życzenia szybkiego powrotu do zdrowia. ECHO dołącza się do życzeń

Redagują z ramienia Polish Canadian Action Group, Anna i Stanisław Dubis-cy, tel. 925-8128, P.O.Box 55, Station "V", Toronto M6R 3A4

16 grudnia 1989 roku zmarła w Toronto

ANNA DUBISKA

Człowiek bezinteresowny i życzliwy,
członkini PCAG oddana całkowicie sprawie
niepodległości Polski, wypróbowana opiekunka
wielu nowych emigrantów, wieloletnia
współpracowniczka ECHA i nasz wielki,
niezawodny przyjaciel.
Żegnamy ją z bólem.
Będziemy Cię Aniu pamiętać!
Zbyszek i Grażyna Farmus,
redakcja i współpracownicy

Serdeczne wyrazy głębokiego współczucia
dr STANISŁAWOWI DUBISKIEMU
oraz córce EWIE z powodu śmierci żony i matki
ś. p.

ANNY DUBISKIEJ
składają pograżeni w żalu i smutku członkowie
Polish Canadian Action Group.
Organizacja nasza straciła bardzo oddanego sprawom
Polski i aktywnego członka, wiernego przyjaciela.
CZEŚĆ JEJ PAMIĘCI!

PUCHAR ŚWIATA DLA AC MILAN

Puchar Toyoty - Puchar Świata w piłce nożnej, uznawany za klubowy tytuł mistrza świata, zdobył zespół włoski AC Milan wygrywając w sobotę w finale w Tokio 1:0 z drużyną kolumbijską Nacional Medellin (zdobywcą Pucharu Ameryki). Mecz był bardzo zacięty i wyrównany. W normalnym czasie żadna z drużyn nie strzeliła gola. Bramka nie padła także w I połowie dogrywki. Na dwie minuty przed końcem dogrywki wydawało się, że o zwycięstwie rozstrzygną rzuty karne. Jednakże piłka egzekwowana z rzutu wolnego tuż za polem karnym przez Alberigo Evaniego znalazła drogę do siatki. Zwycięstwo AC Milan na stadionie Narodowym w Tokio w obecności 62 tys. widzów ukoronowało niezwykle udany sezon dla klubu - zdobycie wszystkiego co europejski mistrz krajowy może zdobyć - a więc Puchar Europy (zwycięstwo wiosną ze Steauną Bukareszt), Superpuchar (zwycięstwo w ubiegłym miesiącu w dwóch meczach ze zdobywcą PZP FC Barceloną) oraz zdobycie Pucharu Świata. Prezes AC Milan Silvio Berlusconi był uradowany, ale żeby jego piłkarze nie spoczęli na laurach zapowiedział już, że jeśli zdobędą w 1990 roku tytuł mistrza Włoch oraz Puchar Włoch, wówczas każdy otrzyma premię w wysokości pół miliona dolarów. AC Milan mający w swych szeregach takich piłkarzy jak najlepsi ostatnio piłkarze na świecie Holendrzy Ruud Gullit i Marco van

Basten jest oczywiście w stanie sięgnąć po obiecaną premię.

AC Milan jest dopiero trzecim europejskim zespołem w ciągu ostatnich 10 lat, który zdobył Puchar Świata na terenie Japonii. Pierwszym zespołem był Juventus Turyn, który z Bońkiem w swych szeregach pokonał w 1985 roku w rzutach karnych argentyńską drużynę Argentinos Juniors (wynik po dogrywce 2:2). Drugim zespołem była w 1987 r. portugalska drużyna FC Porto, która po dogrywce pokonała urugwajską drużynę 2:1 Penarol Montevideo. Jak pamiętamy, bramki FC Porto bronił wówczas Młynarczyk.

Ruud Gullit

DOPING?! JUŻ NIE ZA ŻELAZNĄ KURTYNĄ

Trenerzy i ministerstwa sportu w Bloku Wschodnim powoli odsłaniają tajniki sukcesów komunistycznego sportu. W wielu przypadkach był to doping, doping i jeszcze raz doping. Minister sportu ZSSR W.Gromyko przyznał, że wykryto 30 przypadków

stosowania środków dopingujących przez czołowych sportowców sowieckich. S.Wajzechowski, trener pływackiej reprezentacji ZSSR ujawnił, że przez 10 lat każdy pływak drużyny reprezentacyjnej przechodził program budowania formy i wyników przy pomocy

środków dopingujących. Wajzechowski dodał, że sam nabrał takiego doświadczenia, że wiedział dokładnie co zrobić, aby doping u pływaków sowieckich nie wykryto podczas kontroli na międzynarodowych zawodach. Oczywiście, także sowiecka sensacja pływania światowego W.Salnikow, złoty medalista olimpijski w stylu wolnym na 1500 m oraz rekordzista świata na tym dystansie pływał na specjalnym programie dopingowym. Władze sportowe NRD przyznały się już, że wykryto stosowanie doping w 14 przypadkach czołowych sportowców, będzie więcej, śledztwo trwa. J.Odlozil, były czołowy średniodystansowiec czechosłowacki ujawnił, że co najmniej 80% sportowców tzw. złotej drużyny lekkoatletycznej lat 80 zażywało regularnie środki dopingujące... z polecenia, jak podkreślił, władz partyjnych, popartego odpowiednimi bodźcami materialnymi.

KRÓTKO:

Rekordowe sumy padają przy podpisywaniu kontraktów baseballowych. Oto pierwsza piątka najlepiej płatnych baseballistów: Mark Langston - kontrakt na lata 1990-94, suma 16 mln dol.; Mark Davis, 1990-93, 13 mln; Rickey Henderson, 1990-93, 12 mln; K.Puckett, 1990-92, 9 mln; B.Saberhagen, 1991-93, 8,9 mln. Frank Robinson, jeden z najlepszych baseballistów w historii baseballa, który grał w głównej lidze przez 21 lat i zarobił najwięcej jednego roku 180 tys., powiedział, że w przyszłym roku kontrakty będą jeszcze wyższe rzędu 20-30 mln na 5 lat. Robinson dodał, że w wolnorynkowej gospodarce jest to normalne, a właściciele klubów mogą sobie pozwolić na tak wysokie płace z powodu stale rosnącej liczby widzów na meczach oraz wysokich opłat telewizyjnych za prawo transmisji meczów.

Międzynarodowa Federacja Tenisa przyznała w Londynie tytuł tenisowego mistrza świata w roku 1989 w kategorii mężczyzn Borisowi Beckerowi (RFN), a w kategorii kobiet Steffi Graf (RFN). Tytuł mistrzyni świata dla Graf nie podlegał dyskusji. Jest ona zarazem teni-

PUCHAR DAVISA DLA TENISISTÓW RFN

sistką nr 1 na liście rankingowej. W przypadku Beckera Federacja stwierdziła, że przyznała mu tytuł mistrza świata, a nie zajmującemu pozycję nr 1 na liście rankingowej Lendlowi, gdyż Becker wygrał obydwa tegoroczne mecze z Lendlem, wygrał dwa turnieje Wielkiego Szlema (Wimbledon i USA) oraz był głównym twórcą zdobycia przez RFN Pucharu Davisa. Lendl natomiast wygrał tylko jeden turniej Wielkiego Szlema (mistrzostwo Australii) oraz od lat już nie występuje w Pucharze Davisa.

Nie najgorzej zarabiają również zawodowi koszykarze w lidze amerykańskiej NBA. W 27 zespołach tej ligi gra aż 64 milionerów. Nr 1 na liście zarobkowej jest Patrick Ewing z New York Knicks, który zarabia 3,75 mln dol. rocznie. Następni: Chris Mullin, Golden State - 3,33 mln; Magic Johnson, L.A. Lakers - 3,1 mln; Charles Barkley, Philadelphia Sixers - 3 mln; Larry Bird, Boston Celtics - 2,75 mln; Michael Jordan, Chicago Bulls - 2,5 mln.

W superlidze europejskiej tenisa stołowego Polska przegrała z Czechosłowacją 3:4. Niezawodny Grubba wygrał wszystkie swoje gry.

W Pucharze Świata w zjazdach w klasyfikacji ogólnej prowadzi wśród kobiet Szwajcarka M.Gerg - 113 punktów, przed Austriaczką A.Wachter - 103 punkty. Kanadyjka Karen Percy, która w sobotę zajęła trzecie miejsce w zjeździe rozegranym w Banff w Albercie, zajmuje 31 pozycję z 25 punktami. W klasyfikacji ogólnej mężczyzn prowadzi Szwajcar P.Zurbriggen - 126 pkt., wyprzedzając Norwega Furustha - 118 pkt., oraz Bittnera (RFN) - 79 pkt.

Po sześciu konkursach skoków narciarskich w Pucharze Świata prowadzi Austriak E.Vettori - 88 punktów, przed rodakami Kuttinem - 75 pkt i Felderem - 65 pkt. W ostatnim konkursie rozegranym na skoczni 90 m w Sapporo przypomnieli o sobie skoczkowie NRD. Konkurs wygrał Jens Weissflog.

Tenisisci RFN pod wodzą fenomenalnego Borisa Beckera zdobyli w Stuttgarcie Puchar Davisa wygrywając w finale ze Szwecją 3:2. Zwycięstwo zawodniczą mistrzowi świata na 1989 rok Borisowi Beckerowi, który wygrał obydwa swe single oraz walnie przyczynił się do zwycięstwa w deblu. W pierwszym spotkaniu 22-letni Becker wygrał ze Szwedem Stefanem Edbergiem 6:2, 6:2, 6:4, rewanżując mu się za niedawną porażkę w finale turnieju Masters w Nowym Jorku i wyrównując stan meczu na 1:1, po przegranej Steeba z Wilanderem. Następnie razem z Ericem Jelenem pokonał parę Anders Jarryd i Jan Gunnarsson w deblu po zaciętym pięciosetowym pojedynku 7:6, 6:4, 3:6, 6:7, 6:4, wyprowadzając RFN na prowadzenie 2:1. W pojedynku z Wilanderem Becker przeszedł samego siebie wygrywając pewnie 6:2, 6:0, 6:2. Dało to tenisistom RFN prowadzenie 3:1 zapewniając zwycięstwo. W ostatnim piątym pojedynku spotkania Edberg pokonał Steeba 6:2, 6:4. Becker zgodził się, że tenis jaki grał podczas kilku dni finałowego spotkania ze Szwecją może uchodzić za najlepszy tenis jaki do tej pory rozegrał. Wilander, który w rozgrywkach Pucharu Davisa przegrał seta do zera tylko raz w 1981 roku z te-

nisistą australijskim McNamee, powiedział, że żaden tenisista na świecie, nie byłby w stanie wygrać tego dnia z Beckerem. Becker, który na liście rankingowej zajmuje pozycję nr 2, po Lendlu, i który niedawno został uznany za mistrza świata w tenisie męskim na rok 1989 powiedział, że jego następnym celem jest przesunięcie się na pozycję nr 1 na liście rankingowej. Dodał, że wie, iż zapewni mu to już zwycięstwo w mistrzostwach Australii. Wilander, który w roku 1988 po zwycięstwie w trzech turniejach Wielkiego Szlema zakończył sezon na pozycji nr 1, rok 1989 zaliczył do nieudanych. "Kończę ten sezon na 12 miejscu listy rankingowej i to mówi samo za siebie - podkreślił, ale nadal potrafię i chcę grać oraz wygrywać i mam nadzieję, że znowu będę tenisistą pierwszoplanowym".

Tenisisci RFN zdobyli Puchar Davisa po raz drugi z rzędu. W poprzednim roku zwyciężyli ze Szwecją w Göteborgu 4:1. W Szwecji mecz rozegrano w hali na nawierzchni ziemnej, w Stuttgarcie w hali na specjalnej nawierzchni dywanowej, szybkiej, najlepszej dla zawodników o stylu gry serwis-wolej, a więc stylu jaki reprezentują Becker i Edberg.

BIAŁE SZALEŃSTWO - CZYLI KĄCIK NARCIARSKI MACIKA MURANA

Tylko u nas, porad i nauk narciarskich udziela Maciek Muran, trener, instruktor i egzaminator instruktorów na Kanadę i USA oraz prezes Polskiego Klubu Narciarskiego z siedzibą w Domu Polskich Kombatanów, 206 Beverley Str., Toronto, Ontario.

Polski Klub Narciarski organizuje grupowe wyjazdy na narty, zabawy towarzyskie oraz mistrzostwa alpejskie Polonii. Żeby się zapisać na listę członków, proszę pisać na podany powyżej adres lub wstąpić na 206 Beverley, w każdy czwartek między 16 a 20 godziną.

ZMIANY W TECHNICIE

Najlepsi na świecie narciarze mają poważny wpływ na zmiany w konstrukcji sprzętu narciarskiego. Trenerzy i instruktorzy uczą jazdy na tym nowym sprzęcie, która jest tak inna od jazdy sprzed kilku lat, że jest bardzo łatwo odróżnić tradycyjnych narciarzy od nowoczesnych narciarzy na każdym stoku. Zamieszczam dwa modele narciarzy dla porównania.

Proszę się zastanowić nad swoją jazdą i który model bardziej was przypomina.

FIGURA 1 TRADYCYJNY MODEL

Pozycja wyprostowana, ramiona trzymane wysoko, kolana i kostki razem, rotacja płaskich nart do zakrętu, skręt obu nóg razem, górna i dolna część ciała skręca w różne kierunki, zgięta pozycja w biodrach, kijek wbity do

przodu, wbicie kijka startuje zakręt, centrum zakrętu bardzo do przodu, kolana kontrolują kantowanie, niewielki kąt nart do śniegu, środek ciężkości nad stopami, krótkie zakręty, strata szybkości przy zakręcie, kontrolowane ruchy, które się ciągle powtarzają. Elegancja przez kontrolę.

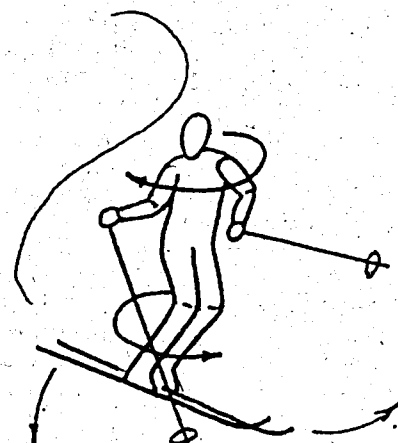
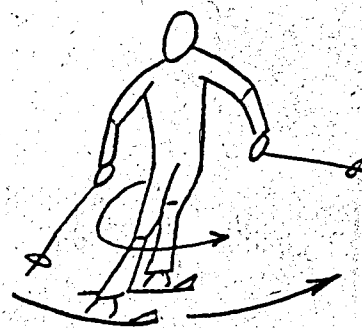

FIGURA 2 NOWOCZESNY MODEL

Pozycja naturalna (podobna do biegacza), ramiona zaokrąglone i bardzo luźne, stopy osobno - kolana bliżej, środek ciężkości do środka zakrętu, zakręty na bardzo wysokim kancie, waga na zewnętrznej nartcie, sterowanie zewnętrznej narty, niezależna praca nóg, wyprostowanie zewnętrznej nogi, kontrola przycisku narty, stały kontakt narty ze śniegiem, kijek dotyka śniegu w stronę środka zakrętu, niezależność zakrętu od dotyku kijka, ciało kładzie się w zakręt, narta wygięta

w łuk, zakręty różnej szerokości, większą szybkość, swoboda ruchu, dynamiki. Elegancja przez swobodę.

Proszę się zastanowić, jaki z tych dwóch modeli przypomina wam siebie. Jeśli to jest ten tradycyjny model, to może warto zacząć zmianę na lepsze. W następnych odcinkach moich lekcji będę mówił o nauce od podstaw, używając kroków. Nauki, które będą niezbędne dla początkujących i również dla tych zaawansowanych narciarzy którzy dostrzegają u siebie tradycyjny model. A więc żeby nie jeździć jak dziwolągi, proszę czytać następne odcinki. Do zobaczenia za tydzień.

MACIEK

DOROCZNY BAL

Kongresu Polonii Kanadyjskiej w Montrealu odbędzie się w sobotę 27 stycznia 1990, w salonach hotelu Hilton-Bonaventure.

Patronat nad balem objął p. Bernard Lamarre, prezydent Towarzystwa LAVALIN Inc. i przewodniczący Rady Nadzorczej Muzeum Sztuk Pięknych w Montrealu, wraz z małżonką.

Tak w latach ubiegłych do tańca będzie przygrywał orkiestra Stana Sperbera.

Całkowity dochód jest przeznaczony na pomoc Polsce.

W programie przewidziana jest prezentacja debiutantek. Zainteressowane osoby proszone są o skontaktowanie się z p. Barbarą Pastuszką (681-7041) lub p. Stanisławą Barańską (366-2652 lub wieczorem 620-2322).

Początek balu o godz. 21:30, kolacja będzie podana o godz. 20:00, poprzedzona koktajlem o godz. 17:00.

Przewidziane są dwa rodzaje kart wstępu: łącznie z kolacją lub tylko na udział w balu. Strój wieczorowy przewidziany. Studenckie blezery uczelni akademickich dopuszczalne. Informacji w sprawie balu udzielają: pp. T. I. H. Gonerkowie - 487-6540, p. J. Petruszewicz - 489-1386, p. J. Romanowski - 487-6045, p. Z. Zurawska - 766-9747.

Życzenia świąteczne

SERDECZNE
ŻYCZENIA
RADOSNYCH
ŚWIAT
BOŻEGO
NARODZENIA
ORAZ
SZCZĘŚLIWEGO
NOWEGO ROKU
DUCHOWIEŃSTWU
WSZYSTKIM
CZŁONKOM
I ICH RODZINOM,
CAŁEJ POLONII
SKŁADA
CREDIT UNION
ŚW. STANISŁAWA
I ŚW. KAZIMIERZA

220 RONCESVALLES
AVE.
TORONTO, ONTARIO
M6R 2L7
TELEPHONE: 537-2181

12 DENISON AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M5T 2M4
TELEPHONE: 863-0996

2987 BLOOR STREET
WEST
TORONTO, ONTARIO
M8X 1C1
TELEPHONE: 236-1225

2661 KINGSTON ROAD
SCARBOROUGH, ONT.
M1M 1M3
TELEPHONE: 266-9024

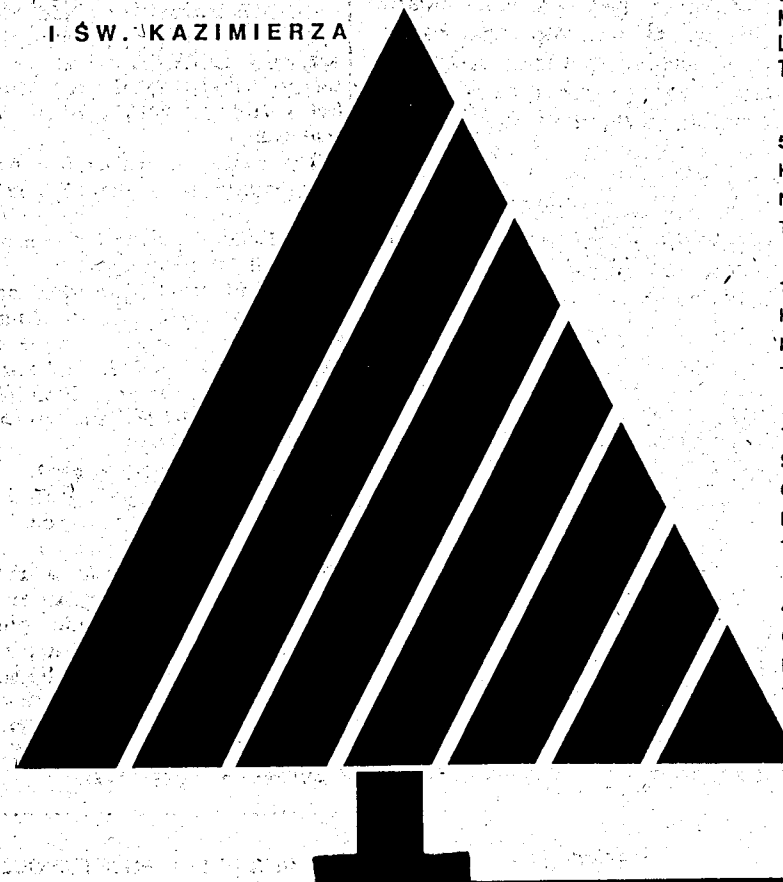
3621 DIXIE RD.
MISSISSAUGA, ONT.
L4Y 4H3
TELEPHONE: 629 0365

56 SHANLEY STREET
KITCHENER, ONTARIO
N2H 5N9
TELEPHONE: 745-6393

11 TRAYNOR AVENUE
KITCHENER, ONTARIO
N2C 1W1
TELEPHONE: 893 4471

180 WYNDHAM
STREET, NORTH
GUELPH, ONTARIO
N1H 4E8
TELEPHONE: 837-1077

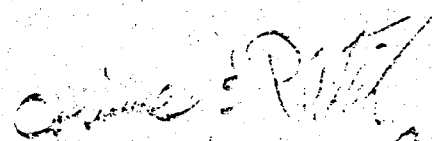
411 OLIVE AVENUE
OSHAWA, ONTARIO
L1H 2P9
TELEPHONE: 432-2200

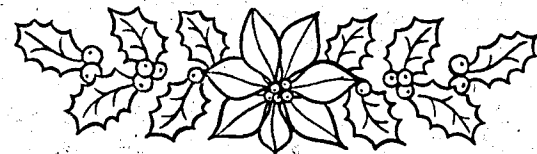
Christmas 1989

As the atmosphere of the Cold War passes into history, as walls tumble and weapons are discarded, and as a new spirit of peace and reconciliation transform our world, my wife Corinne and I send happiest Christmas greetings to you.

*Joy to the World! Peace on Earth!
Goodwill toward All!*

*Patrick Boyer, M.P.
Robicake-Lakeshore*

David Fleet, MPP,
High Park / Swansea
extends best wishes for
a Joyous Christmas
and an especially
Happy New Year

The Community Office is located at:
2100 Bloor St. W.
762 - 6959
(any morning, afternoons by appointment)

Wszystkim Pacjentom
serdeczne życzenia świąteczne
oraz dużo pomyślności
w Nowym Roku
s k ł a d a j a

dr
BOŻENA TROCZYŃSKA

wraz z PRACOWNIKAMI

Nadchodzi czas pokoju i dobra
BOŻE NARODZENIE.
Pragniemy by przeżyli je Państwo szczęśliwie,
w dostatku i pełni nadziei na przyszłość.
I aby 1990 rok spełnił oczekiwania

każdego z naszych Klientów.

Danuta i Edward Rembacz

ASTRA
MEAT PRODUCTS LTD.

2328 Bloor St. W.,
Toronto, M6S 1N6

Najserdeczniejsze życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku przesyła

**KRAKUS
SUPERSAM**
Meat & Delicatessen

1570 Bloor Street West
(Half Block west of Dundas St.W.)
ACROSS THE STREET FROM THE PARAMA LITHU-
ANIAN CREDIT UNION
TEL. 534-2023

Najlepsze życzenia z okazji
Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
przesyła całej Polonii

**KINGSWAY MEAT
PRODUCTS
& DELICATESSEN**

Właściciele: Hubert Węsterski, Ivan Gagić
Najwyższej jakości produkcja wędlin oraz mięsa
wykrojonego na życzenie Klienta. Posiadamy wysokiej
jakości wyroby garmazeryjne oraz delikatesy.

Ceny konkurencyjne
2342 Bloor St.W., Toronto
TEL. 762-5365

Najserdeczniejsze życzenia z okazji
Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
s k ł a d a swoim Klientom
i całej Polonii

WISŁA PARCEL
SERVICE

72 Howard Park Ave.
Toronto, Ont. M6R 1V6
TEL. (416) 534-9864

PRZEZ WISŁĘ DO KRAJU

Najlepsze życzenia
z okazji Świąt Bożego Narodzenia

i
Szczęśliwego Nowego Roku
zasyła wszystkim swoim klientom

**KARL'S BUTCHER
GROCERY**

właściciel: Karol Jarząbek
Specjalizujemy się w mięsach i wędlinach
przygotowanych na sposób europejski

Wędliny własnego wyrobu
TEL. 531 - 1622

105 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont.

Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku
całej Polonii

życzy
POLISH AIRLINES
LOT

LOT

1000 Sherbrooke St. West
Suite 2220
Montreal, Que. H3A 3G4
Phone Montreal (514) 844-2674 Toronto (416) 364-2035

Serdeczne życzenia z okazji Świąt
Bożego Narodzenia
oraz Nowego Roku 1990
składa

**WOJTEK ANTCZAK
AUTO DRIVING
SCHOOL**

The Helpful Professionals

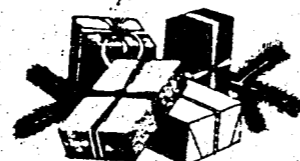
Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz
przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

res. 270-8145 bus. 536-5454
900 Dufferin St. ste 215, Toronto

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
I NOWOROCZNE OD SŁYNNIEJ NA CAŁYM
AMERYKAŃSKIM KONTYNENCIE FIRMY

SAVE-O-WAY
PARCEL SERVICE

Pekao
AUTHORIZED
DEALER

TORONTO
TEL.: 532-3794
331 Roncesvalles Ave.

MISSISSAUGA
TEL.: 896-2832
720 Burnhamptore Rd. West

Godziny otwarcia: PON. - PIĄTEK: 11 - 19; SOBOTA: 10-16

Serdeczne i Najlepsze Życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
składa swym Pacjentom
i całej Polonii

dentysta
dr Jeffrey Pancer

1621 Bloor St.W., Toronto,
Ont. M6P 1A6
TEL. 533-5440

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i szczęśliwego Nowego Roku
życzy swej Klienteli i całej Polonii

SYRENA TRAVEL INC.

1684 Queen St. West,
Toronto, Ont. Canada, M6R 1B3
(416) 533-9486, 533-9487, 533-9488
ONT REG. 2994984

SERDECZNE ŻYCZENIA WESOŁYCH
ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 1990

składa
PARAFIA KATEDRALNA
pod wez. św. JANA CHRZCICIELA
Polskiego Narodowego Katolickiego Kościoła
Tel. (416) 532-8249 lub 532-9576

Ks. biskup dr JÓZEF NIEMIŃSKI, proboszcz
Ks. Ian SCOTT-BUCCLEUCH Ks. Antoni BUDZIK

KOMITET PARAFIALNY: Richard Bratkowski, przew., Henryk
Cybruch, wice-przew., Katarzyna Kostecka, sekr. prot., Jadwiga
Wysoczańska, sekr. finan., Aleksander Wysoczański, skarbnik,
Edward Przybek, wice-skarbnik, Wanda Paprocka, sekr. kopert.
KONTROLERZY: Jacob Psutka, Chester Dec
RADA GOSPODARCZA: Stan Paprocki, Cynthia
Dzwiekowska, Jane Hemsley
RADCA PRAWNY: Diana C. Dzwiekowska, B.A., LL.B
KSIĘGOWY: Stewart Hardacre

Zdrowych i Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
wszystkim naszym miłym Pacjentom
oraz całej Polonii życzą

Dr Bogusława Kuszewski (DENTIST)
Dr Ewa Bazydło (DENTIST)
Dr Matthew Kuszewski (FAMILY PHYSICIAN)

WRAZ Z PERSONELEM:

Gabriela, Ewa i Helena

22 Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2K3
Tel. 531-8887

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i szczęśliwego Nowego Roku życzy

ALEXANDRA

RESTAURANT & NIGHTLY DISCO

Rezerwacje: Fully Licensed * BANKIETY
TEL. 532-9768 * WESELA
FAX 532-0395 * PARTY

Otwarta codziennie od 12:00 do 1:00 rano
Satellite TV on the Big Screen... Sport... Disco
European/Polish Cuisine Specialties

1720 Queen St. W. Toronto M6R 1B3
(At Roncesvalles Ave.)

Z OKAZJI NAJPIĘKNIEJSZYCH ŚWIĄT ROKU
NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA
GWIAZDKOWE I NOWOROCZNE
ZBOROWNIKOM I CAŁEJ POLONII
SKŁADA

**Pierwszy Polski
Kościół Baptystów**

2611 Dundas St. W., Toronto M6P 1X8
Tel. 239-3305

Pismo Święte Nowego Testamentu w nowym przekładzie
wysyłamy w okresie świątecznym wszystkim na życzenie bez
opłaty. Pisać na adres kościoła.

NABOŻEŃSTWA:

W niedzielę: o godz. 11 rano i o 6 wieczorem
w środę o godz. 7 wieczorem

ks. prałat
Franciszek Pluta

życzy
Parafianom, całej Polonii
i wszystkim instytucjom polonijnym
z okazji Świąt Bożego Narodzenia
Błogosławieństwa Bożego
w służbie Bogu, Polsce i Kanadzie

Wszystkim Rodakom
Zacnemu Duchowieństwu
Drogim Siostram
Polonijnym, organizacjom
Harcerstwu
i Drogim Członkiniom
Najserdeczniejsze życzenia
składa
Federacja Polek w Kanadzie

Z okazji nadchodzących
Świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
najserdeczniejsze życzenia
wielebnemu Duchowieństwu,
organizacjom członkowskim KPK
oraz całej Polonii
składa

**ZARZĄD GŁÓWNY
KONGRESU
POLONII
KANADYJSKIEJ**

Pogodnych Świąt
i Dosiego Roku
życzy
**POLISH CANADIAN
ACTION GROUP**

Wesołych Świąt
Bożego
Narodzenia
i Szczęśliwego
Nowego Roku
całej Polonii
a szczególnie
w Okręgu 2
życzy

Wasz Alderman, Ward 2

Chris

Korwin-Kuczyński

dziękując za poparcie w ostatnich
wyborach w okręgu 2-Prakdale

**Komisja Skarbu
Narodowego
Na Kanadę**

składamy najserdeczniejsze życzenia

Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej
Polskim Władzom Legalnym na uchodźstwie
Przewielebnemu Duchowieństwu, płatnikom Skarbu
Narodowego, oraz wszystkim Polakom, którzy walczą
o Polskę całą, wolną i niepodległą.

**WESOŁYCH ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
ORAZ SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU**

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i szczęśliwego Nowego Roku
wszystkim swoim Klientom i całej Polonii
składa

**Rodzina Majdanów
BLOOR-JANE HARDWARE**

2392 Bloor St. W., Toronto, M6S 1P5
TEL. 769-3114

Najserdeczniejsze życzenia
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
składa

**BEVEL
STAMPING LTD.**

Mr. R. Piatkowski
PRESIDENT
111 Oakdale Road
Downsview, Ontario
M3N 1W2
TEL. 742-9485

Zdrowych i Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
życzy

**Wł. Kazimierz Piątek
SIMPSON T.V. & VIDEO**

533 - 3338

187 Roncesvalles Ave., Toronto

• Sprzedaż i reperacja. • Ceny konkurencyjne

*Wszystkim moim pacjentom
Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku*

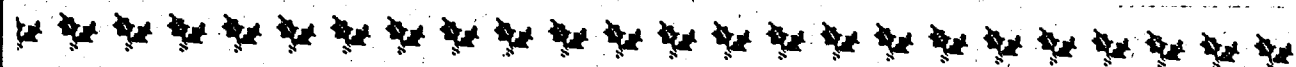
życzy

dr Ryszarda Russ, D.D.S.

lekarz dentysta

wraz z całym personelem

50 Cumberland St. Toronto

*Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
składa*

Peter Zinko-Dzinkowski

Biuro adwokackie

5233 Dundas St. W.

Islington, Ont. M9B 1A6

TEL. 239-1161 lub 239-1161

W 26 roku działalności naszego Biura składamy wiele Serdecznych Życzeń Świątecznych - Szczęśliwego Nowego Roku 1990 Wielebnemu Duchowieństwu, Polonijnym Organizacjom Społecznym, Przyjaciołom i tym wszystkim naszym Szanownym Klientom, którzy na przestrzeni ćwierćwiecza korzystali z naszych usług i w ten sposób owocnie przyczynili się do naszego sukcesu. Bóg zapłać!

**JERZY LUCKI KIEROWNICTWO
GEORGE MORGAN
ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW
ANNA, BARBARA, MARIA, MARTA,
WANDA**

HIGH PARK TRAVEL CENTRE Ltd.
1592 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7
Tel. 533-9496-7 - 533-8417 - 533-8235

*Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
składa*

**JERZY
SZEMPLIŃSKI
Manufactures ManuVie**

**TEL. biuro: 222-1977;
dom: 848-1250**

*Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
zasyła najlepsze życzenia
wszystkim znajomym, przyjaciołom
oraz klientom*

**L.C. Bachorz
Associates Ltd.**

Architekci i planiści

"Od 30 lat projektują i budują"

575 Bloor St. East, Toronto, Ont.

TEL. 922-2755; 924-4344

*Najlepsze, serdeczne życzenia
z okazji Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
składa
swoim Klientom i całej Polonii*

**EMPRESS
TRAVEL
AGENCY Ltd.**

Renata Około-Kulak
z całym personelem

185 Roncesvalles Ave.
(naprzeciwko Credit Union)
Toronto, Ont. M6R 2S5

Na radosne Święta Narodzenia Pańskiego,
 łamiąc się tradycyjnym opłatkiem - najserdeczniejsze życzenia
 obfitych łask Bożej Dzieciny - zdrowia, radości
 i pomyślności wszelkiej, a także szczęśliwego Nowego Roku 1990,
 wszystkim Drogim Rodakom, życzą Duszpasterze polscy
 w Toronto i okolicy

PROWINCJAŁ O.O.OBLATÓW - O.ANTONI MENDRELA O.M.I.

OO.OBLACI PRACUJĄCY W PARAFIACH:

Św. Kazimierza w Toronto
 O.Zygmunt Musielski, O.M.I.
 O.Roman Majek, O.M.I.
 O. Tadeusz Nowak, O.M.I.
 O.Waldemar Puchała, O.M.I.
 O.Leon Mokwa, O.M.I.

Św. Stanisława Kostki w Toronto

O.Marian Sukienik, O.M.I.
 O.Francois Dyjak, O.M.I.

Matki Boskiej Częstochowskiej
 w Toronto

O.Edward Klimuszko, O.M.I.
 O.Jan Rozmysłowski, O.M.I.

Św. Maksymiliana Kolbe
 w Mississauga

O.Stanisław Bąk, O.M.I.
 O.Teofil Szendzielarz, O.M.I.
 O.Marian Gil, O.M.I.
 Siostra Alicja, C.S.S.F.
 Siostra Teresa, C.S.S.F.

Św. Piotra i Pawła w Welland
 O.Wojciech Wojtkowiak, O.M.I.
 O.Michał Kucharski, O.M.I.

Siostra Aleksandra, C.S.S.F.
M.B.Nieustającej Pomocy
 w St. Catharines

O.Jakub Szwarz, O.M.I.
 Ks. Mieczysław Śliwa

Dom Rekolekcyjny w Mississauga

O.Michał Smith, O.M.I.
 O.Jan Mazur, O.M.I.

Dom Prowincjalny O.O.Oblatów
 w Toronto

O.Antoni Rabięga, O.M.I.
 O.Stanisław Prokop, O.M.I.

O.Feliks Kwiatkowski, O.M.I.
 O.Kazimierz Buchwald, O.M.I.

O.Marian Biernat, O.M.I.
Dom Kopernika w Toronto

O.Edmund Rygusiak, O.M.I.
 O.Wincenty Ferdynus, O.M.I.

KSIEŻA CHRYSZTUSOWSCY
 W PARAFIACH:

M.Boskiej Królowej Polski
 w Scarborough

Ks. Jan Rydzewicz, S.CH.
 Ks. Jerzy Frydrych, S.CH.

Św. Jadwigi w Oshawie

Ks. Edward Mroczyński, S.CH.
 Ks. Konrad Urbanowski, S.CH.

KSIEŻA DIECEZJALNI

Św. Teresy w New Toronto

Ks. Edward Ewczynyński
 Ks. Jan Gogolewski
 Ks. Prałat Franciszek Pluta

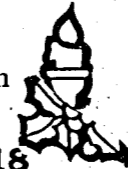

Zdrowych i wesółych Świąt
 Bożego Narodzenia
 oraz szczęśliwego Nowego Roku
 życzy

**Dr Anna R.
 JAKUBOWSKA**

lekarz rodzinny
 z długoletnim doświadczeniem
 w chorobach skóry

**5353 Dundas W. pokój 218
 TEL. 234 - 0700**

Najserdeczniejsze życzenia
 Wesółych Świąt Bożego Narodzenia
 i Szczęśliwego Nowego Roku
 składa

**dr
 Maria D.Pietraszek**

3101 Bloor Str. W. pokój 104
 ETOBICOKE, M8X 2W2

Wesółych Świąt
 Bożego Narodzenia

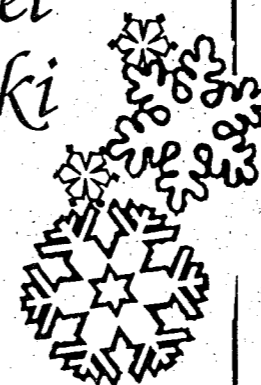
i
 Szczęśliwego Nowego Roku
 życzą

wszystkim swoim pacjentom
 i znajomym

**dr Jerzy
 Ochociński
 i dr Paweł
 Ochociński**

2199 Bloor St. W.
 Toronto

TEL. 762-4136

Najserdeczniejsze życzenia
 Wesółych Świąt Bożego Narodzenia
 i Szczęśliwego Nowego Roku

swoim Pacjentom
 i całej kanadyjskiej Polonii
 przesyła

dr B. Kujawa-Cieślińska

DENTAL SURGEON

29 Elm St., Toronto M5G 1H1

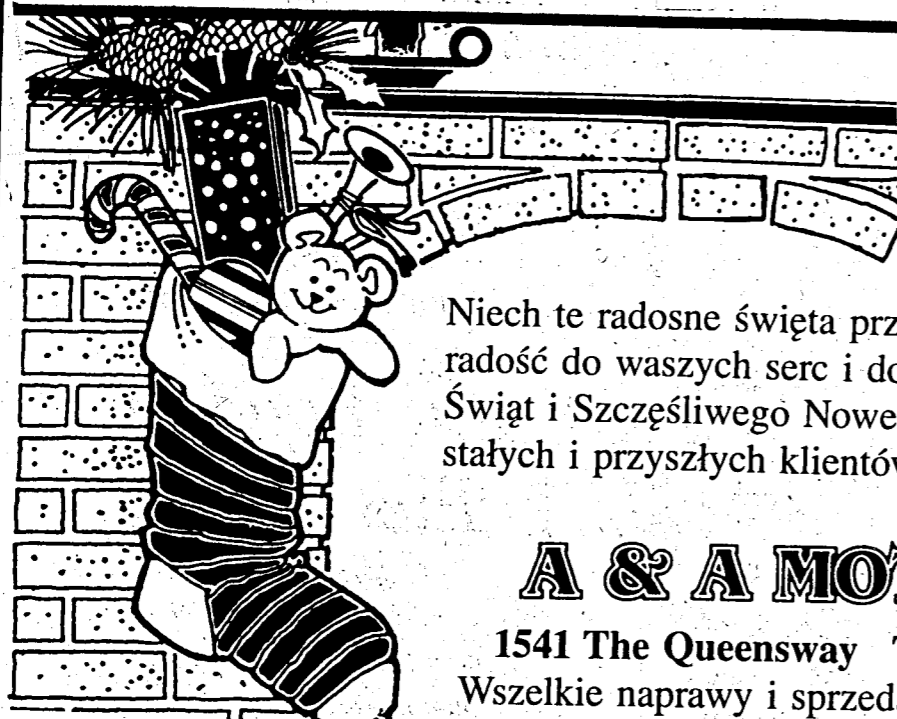
TEL. 977-0344 lub 977-7191

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
 oraz Nowego Roku
 najserdeczniejsze życzenia
 składa

**dr Bogdan
 Pietraszek**

FAMILY DOCTOR
 przyjmuje w gabinecie
 przy 190 Fern Ave., Toronto
 (naprzeciwko Credit Union)

TEL. 532-4317

Wesółych
 Świąt

Niech te radosne święta przyniosą pokój i
 radość do waszych serc i domów. Wesółych
 Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku dla
 stałych i przyszłych klientów od

A & A MOTORS

1541 The Queensway Tel: 252-0226
 Wszelkie naprawy i sprzedaż samochodów

PEKAO CANIAGA

AUTHORIZED DEALER
Rej. rząd. 1474986

NAJSTARSZA FIRMA
WYSYŁKOWA
W KANADZIE
I BIURO PODRÓŻY

przesyła

Klientom i ich bliskim
oraz całej Polonii
NAJSERDECZNIEJSZE
ZYCZENIA
WESÓLYCH ŚWIAT
oraz
POMYŚLNOŚCI
W NOWYM ROKU

811 Queen St. W.
Toronto, Ont. M6J 1G1
Tel. 364-5574

Służymy Polonii od 39 lat

Wesołych i radosnych Świąt Bożego Narodzenia
oraz dużo zdrowia i wymarzonego domu
w Nowym - 1990 Roku
Klientom i Przyjaciołom życzy

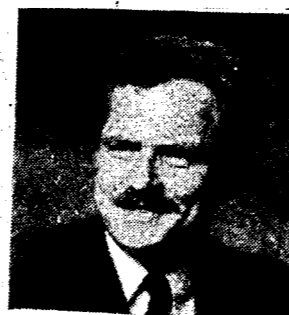

H.M.T.
EAGLE
REAL ESTATE LTD

3280 Lakeshore Blvd. West Toronto, Ontario M8V 1M4

TED CIEMNIECKI
TED DĄBROWSKI
STAN DZIARMAGA
CHRIS DYDYŃSKI
JIM DEWITT
ANDRZEJ FIREK
WOJTEK GOLJAT
NINO GAGLIANO
VICKI GRYŚ
FRANK GORZNY
RICHARD JAROS
JULIA KORPAŁA
ED KREMBLEWSKI
TED KUPIECKI
GRAŻYNA KREZEL
CZAREK KREPICZ
ZOFIA LACHOWICZ
EWA NAVRATIL
VACLAV NAVRATIL
EWA PAWLINA
TED SROMEK

MIETEK STITSKI
Broker

TED SROMEK
TED STITSKI
JOANNA STITSKI
ANNA STITSKI
KRYSTYNA TAUTT
GRZEGORZ TAUTT
LIANA ZAICHUK

PEKAO
TRADING

PEKAO
TRAVEL

WSZYSTKIM RODAKOM
OSIADŁYM NA KANADYJSKIEJ ZIEMI
WESÓLYCH ŚWIAT I POMYŚLNEGO NOWEGO ROKU

życzą

DYREKCJA I PRACOWNICY

PEKAO TRADING & TRAVEL CO. LTD.

Tel.: (416) 588-1414

Tel.: (416) 588-1988
Toll Free 1-800-387-0325

1610 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONTARIO M6P 1A7

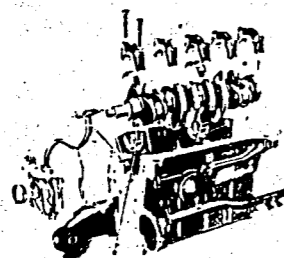
SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE
SKŁADAJĄ WŁAŚCICIELE CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD.

KAPITALNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem
objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowym i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazyjna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

Wawel Villa

Senior Citizens' Centre

880 Clarkson Road South
Mississauga, Ontario L5J 2V3
(416) 823-3650
Fax: 823-5462
1926 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 3K8
(416) 766-3633

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku
życzą mieszkańcy, pracownicy, zarząd oraz dyrektorzy Wawel Villa.

Wszystkich zapraszamy do odwiedzenia naszych domów oraz zapoznania się
z wynikami naszej 25-letniej pracy charytatywnej dla Polonii

Najserdeczniejsze
życzenia z okazji Świąt
Bożego Narodzenia
oraz Nowego Roku 1990
s k ł a d a

**Dr V.T. Blok-
Głównyńska**
optometrysta

Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego Roku
Pacjentom, Przyjaciółom, Znajomym
oraz całej Polonii przesyła

dr. S.M. Kłodas

LEKARZ RODZINNY
2333 Dundas St. W. pok. 302, 3 piętro
Toronto, Ont. M6R 1X6
TEL. 535-6009

Życzenia
Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
składa swej klienteli
i całej Polonii

AKRON PHARMACY LTD.

Wasza polska apteka w Mimico
właściciele:
Jan Klimuszewski i Boris Semczyszyn, B.Sc.Phm.
2318 Lakeshore Blvd. W. M4V 1B5
(róg Burlington)

TEL. 259-6361

Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
życzy

Danuta H. Radomski

B.A., L.L.B.
ADWOKAT-NOTARIUSZ
konsultacje w godz. 9-17 lub za uprzednim
telefonicznym porozumieniem się
władza płynnie językiem angielskim, francuskim
i hiszpańskim
korespondencja z biurami adwokackimi w Polsce

164 Princess St., Toronto
M5A 2T1

TEL. 366-3875

Polski program radiowy
PANI JADWIGA
składa najgorętsze życzenia
na Dzień Narodzenia Pańskiego
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
Wielebnemu Duchowieństwu,
Siostrzom Zakonnym,
wiernym Sponsorom, Organizacjom
polonijnym, Prasie oraz
drogim Słuchaczom
TEL. 691-8789

Wesołych Świąt
i
Szczęśliwego
Owocnego Roku
życzą Państwu
Małgorzata i Paweł
Jedlewscy

RADIO KALEJDOSKOP

Od godz. 21 - 22:30 w niedzielę
AM 790

TEL. 249-1887

POLISH CANADIAN
COMMUNITY SERVICES

Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku
życzą

Dyrektor ELŻBIETA WOLSKA
i PRACOWNICY

2333 Dundas St. W. Suite 408
Toronto, Ont. M6R 3A6
TEL. (417) 533-9471

Wesołych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku
życzą

**LECH W. PRUSIŃSKI
ALEKSANDER PIECYK**

Konsultanci emigracyjni
z wieloletnią praktyką kanadyjską

192 Garden Avenue, Toronto
TEL. (416) 588 - 1659

Zdrowych i Wesołych Świąt
Bożego Narodzenia
oraz szczęśliwego Nowego Roku
życzą swym Przyjaciółom

Arkadia CAFE BOOKSTORE

Poleca polskie książki, albumy, podręczniki,
słowniki, karty pocztowe oraz serdecznie
zaprasza do kawiarenki

1600 Bloor St. W. (koło Dundas)
TEL. 533-8011

Godziny otwarcia - pon. 12.00 - 18.00,
wtorek - sobota od 10.00 - 20.00
Przyjmujemy w komis nowe i używane książki,
płyty i kasety. Dobre ceny.

NAJSERDECZNIJSZE ŻYCZENIA
Z OKAZJI ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA
I NOWEGO ROKU S K Ł A D A
DLA CZŁONKÓW CREDIT UNION
I CAŁEJ POLONII

**POLISH ALLIANCE
CREDIT UNION LTD.**

służy Polakom ponad 30 lat
2150 Bloor St. W. Toronto, Ont.
(wejście od wschodniej części budynku)
TEL. 762-9523

Zespół CEGIELKA
przy kościele św. Teresy
s k ł a d a
serdeczne życzenia świąteczne
księdzu proboszczowi
EDWARDOWI EWCZYŃSKIEMU
oraz ks. prałatowi
FRANCISZKOWI PLUCIE

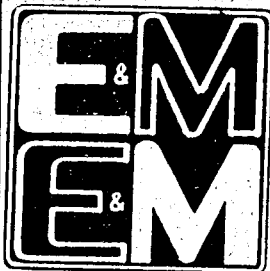
oraz podziękowania za pomoc w zorganizowaniu
zbiórki pieniężnej na budowę kościoła
w Lublinie pod wez. Dobrego Pasterza.
Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku
życzymy również wszystkim popierającym
klientom i życzliwym sklepom i prosimy
o kontynuowanie pomocy

Serdeczne życzenia
Wesołych Świąt
oraz wszelkiej pomyślności
w nadchodzącym roku 1990
s k ł a d a Polonii kanadyjskiej

Prof. JÓZEF LITYŃSKI

Delegat Rządu Rzeczypospolitej Polskiej
na Kanadę

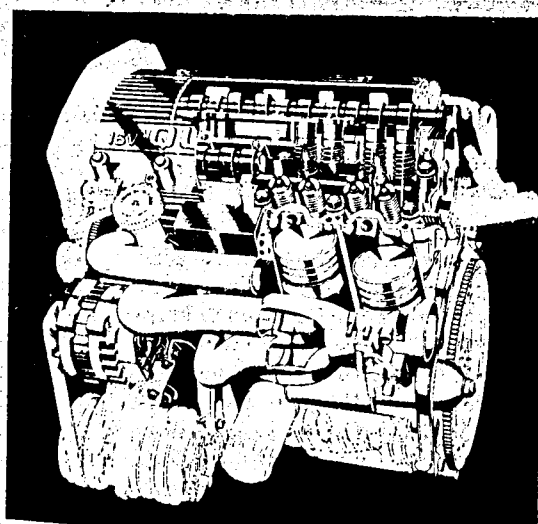
E & M AUTOMOTIVE MACHINE SHOP

Marek Sitarz

QUALITY ENGINE REBUILDING
763-4106

3581 DUNDAS ST. WEST
TORONTO

SKŁADA SERDECZNE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE I NOWOROCZNE

- ✓ kapitalne remonty silników wszystkich typów (import oraz krajowe)
- ✓ podwyższanie mocy silnika
- ✓ rozwiercanie bloków
- ✓ kompletna naprawa głowic
- ✓ szlifowanie kół zamachowych, głowic i wałów
- ✓ sprzedaż części zamiennych

**Najserdeczniejsze życzenia
z okazji Świąt
Bożego Narodzenia
i Nowego Roku
składa
swoim Klientom
oraz całej Polonii**

ARNOLD PENK

Przedstawiciel
firmy samochodowej
General Motors

832 Bay St., Toronto, Ont.
TEL. 964 - 3241

SPOD PARAGRAFU

DO RAJU ZA 50 DOLARÓW

Ktoś z naszych Czytelników przekazał nam kwestionariusz firmy z Toronto, która oferuje Polakom w kraju pracę za \$6.50 na godzinę na tzw. "kontrakcie". Kontrakt obejmuje 6 miesięcy zatrudnienia i dla jego otrzymania trzeba zapłacić 50 dol. kanadyjskich. Firma podzuca oferty w postaci ulotki pod polskie parafie i kasy kredytowe. Spora ilość tych ulotek znalazła się w kraju. Czytelnik zapytuje, czy jest to legalna droga sprowadzania krewnych do Kanady do pracy.

Ostrzegamy. Firma, która prowadzi taką działalność może działać nielegalnie. Jeśli ktokolwiek z waszych krewnych z Polski znalazł się w posiadaniu takiej oferty, niech nie wysyła żadnych pieniędzy. Informacje z danymi firmy trzeba przekazać do RCMP, tel. 973-9761. Są tam również osoby mówiące po polsku, które mogą nam pomóc. Sprawą zajął się również Toronto Star, publikując na ten temat informacje w dziale porad imigracyjnych.

ZOSTAŁEM NA LODZIE

Mieszkam w wynajętym od właścicieli domku szeregowym - tzw. townhouse - condominium. Pracuję na dwie zmiany i dorabiam gdzie się da. Żona siedzi w domu i zajmuje się dziećmi. Właśnie dla nich wybraliśmy taki domek, żeby miały kawałek ogródka. Zimą niewielka z tego pociecha, za to kłopot. Niby drogi odśnieża dozorca, ale nam i tak zostaje odśnieżanie koło domu, przy wejściu aż do furki i koło samochodu. Gorzej jak się robi lód. Żona nie daje sobie z tym rady, a ja wracam późną nocą. W rezultacie ścieżka i schody są oblodzone. Traf chciał, że listonosz, który niósł nam kartki poślizgnął się na ścieżce i wyrznął głową w schodek. Sprawa okazała się poważna i poszedł do szpi-

tala na szycie i wstrząs mózgu. Osiedlowe towarzystwo umyło ręce. Listonosz zaskarżył właściciela, a ten nie miał wykupionego liability insurance. Po złożeniu oświadczenia, że nie mieszka też się wywinął. Zostałem ja bez ubezpieczenia z pozwem w ręce. Na same Świąta! Czy mam szansę się wybronić?

Sędzia będzie próbował ustalić, czy lód, na którym poślizgnął się nieszczęsny listonosz powstał z przyczyn naturalnych i czy był świeży. Jeśli odwilż i przymrozek utworzyły lód w czasie nieobecności obojga państwa lub nie mieliście szansy zabezpieczenia dróżki, bo stało się to w momencie dla was niespodziewanym, można się bronić. Jeśli śnieg padał cały dzień i ktoś

Dokończenie ze str. 17

"MAN DESCENDING"

drinka i próbuję go. Doceniam jego nieklamany smak (to jest prawdziwy trunk). Nie znoszę napojów alkoholowych, które maskują swoje prawdziwe przeznaczenie przyjemnym smakiem.

Wracam ze swoją szklanką do salonu. Bardzo ładna, dostojna młoda dama bokiem przeciska się do mnie. Należy do tego rodzaju ludzi, którzy poruszają się na przyjęciach niczym zjawa zabiegając, aby spóźnialscy z miejsca poczuli się jak u siebie. Rozmawiamy beładnie o party, zgadzając się,

jednak był w tym czasie w domu i ścieżki nie uprzętnął - hm, będzie gorzej.

Jeśli listonosz zezna, że lód był stary, nie czyszczony, nie posypany, przystońnięty świeżym śniegiem, może pan zapłacić odszkodowanie. Dlatego uwaga! Do obowiązku właścicieli domów i lokatorów należy dbanie o bezpieczeństwo otoczenia, szczególnie w zimie. Schodki, droga wyjazdowa, czy prywatny chodnik muszą być uprzątnięte. Jeśli je zaniedbamy, nie pomoże ubezpieczenie. Zresztą i ono nie pokrywa często całkowitych kosztów związanych z wypadkiem. O szczegóły proszę zapytać Halinę Baranowską z działu "Życie nie umiera".

TEMIDA

ze jest wspaniałe i wyrażając podziw dla naszych gospodarzy. Młoda kobieta ma na imię Anna i przyznaje się, że jest prawniczką. Ja przyznaję się, że jestem architektem okrętowym. Pyta, co robię na preriach, będąc architektem okrętowym. To trudne pytanie. Nie wiem nic o architektach okrętowych i nie domyślam się nawet, co mogliby robić na preriach.

- Perspektywy - odpowiadam tajemniczo.

Patrzy na mnie badawczo i po chwili odpytywa we wzburzony tłum, biorąc kurs na swojego zabłąkanego męża. W kilka minut później jestem przekonany, że rozmawiają o mnie. Ponownie więc daję nura do kuchni i nalewam sobie następnego scotcha.

Dokończenie w następnym numerze

FIRMA MASTER PRINTING INC.

wydawca Polskiego Przewodnika Handlowego -
pragnie podziękować wszystkim swoim Klientom
za korzystanie z jej usług i życzyć
całej Polonii Wesołych Świąt
i Szczęśliwego Nowego Roku.

251 Sorauren Ave., Toronto M6R 2G3
TEL. 536 - 6638

Choinka doskonała

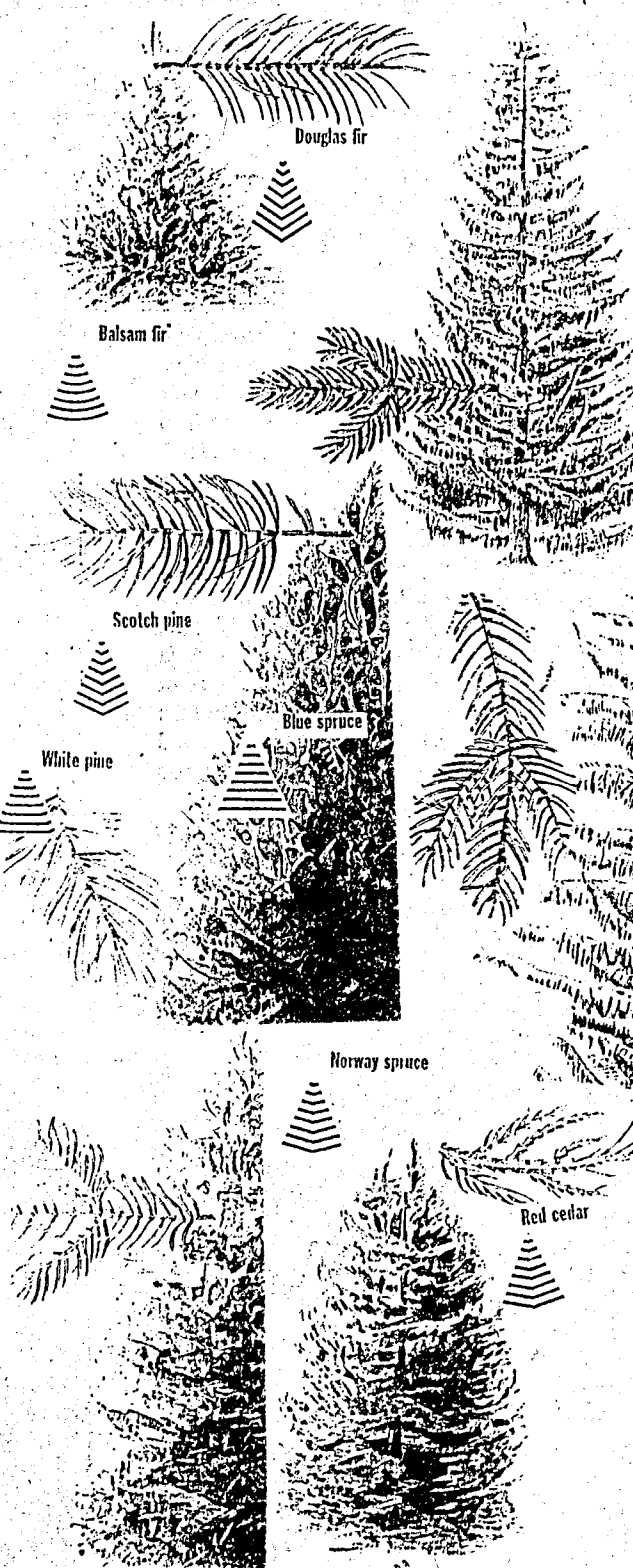
Ostatni moment na wybór drzewka. Plastikowe miotły powoli wychodzą z mody. Urzędy i szkoły coraz częściej zdobią drzewka żywe, co jest dla wielu zaskoczeniem. Powrót do naturalności daje o sobie znać. Przybysz z Polski czuje się tu skołowany odmianami choinek i ich cenami. Co kupić? Jak wybrać, by po paru dniach drzewko nie klapło. Nie sypało igliwem już w Wigilię. Oto kilka sposobów wyboru choinki. Jeśli już Państwo kupili - nie szkodzi. Zachowajmy ten numer do przyszłego roku. Będziemy znów eksperymentować choinkowo.

Jak poznać, czy drzewko jest świeże?

- Przejedź palcami po gałązce. Jeśli igły lecą - nie bierz.
- Stuknij pięścią o ziemię. Jeśli leci kilka igieł w porządku. Sypie się? Zostawmy je w spokoju.
- Pociągnij nosem. Powinno pachnieć.

Jak dbać o drzewko, by długo ładnie wyglądało?

- Zetnij końcówkę na grubość 2 cm. Natychmiast wsadź do wody (zasada jak przy kwiatkach flakonowych).
- W sprzedaży (np. w Canadian Tire) powinny jeszcze być stojaki do choinek z pojemnikami na wodę. Można użyć innego - niezbyt szpetnego pojemnika pod stojak. Za swego żywota drzewko potrzebuje półtora galona wody. Przeciętnie wypija dziennie ćwierć litra (tam, gdzie sucho i gorąco, a tu na ogół tak bywa). Choć to ładnie wygląda, lepiej, jeśli zależy nam na żywotności drzewka, nie stawiać go przy kominku na chodzie, telewizorze i innych źródłach ciepła.

Wszystkie średnie drzewka są w cenie od 20 - 70 dol.

Jodła (DOUGLAS FIR)
Kształtna piramidka w ciemnozielonym kolorze, z odcieniem niebieskiego, żywotna. Utrzymuje igły nawet wtedy, gdy stają się brązowe.

Jodła (BALSAM FIR)
Ciemnozielone, drobne igły z białym spodem. Najpopularniejsze drzewko na tym kontynencie, sypie się rzadko i jest niedrogie.

Sosna szkocka (SCOTCH PINE)
Pękate i gęste drzewo o długich, grubych szarzielonych igłach i pomarańczowobiałych gałęziach. Nie wymaga wielu ozdób, wystarczą na zewnątrz.

Srebrny świerk (BLUESPRUCE)
Drzewko rzadko spotykane jako choinka w domu. Częściej na zewnątrz. Bardzo elegancka. Drobne lśniące szarzielone gałązki.

Sosna (WHITE PINE)
Najtańsze z drzewek, choć o dość rzadkich gałęziach. Długie, ostre, suche igły. Długie gałęzie, lekko zadarte do góry. Łatwo wysycha.

Jemiołucha amerykańska, inaczej cedr (RED CEDAR)
Bardzo delikatna, łatwo traci igły i jej kruche gałązki szybko tracą swój elegancki wygląd. Ulubiona choinka XIX-wiecznej Ameryki.

Świerk (NORWAY SPRUCE)
Czworokątne, mocne igły, średniej długości, piękny kształt gałęzi czyni z niego bardzo atrakcyjne wielkie drzewo świąteczne w miejscach publicznych. Jak również ładną ozdobę ogrodową. Znakomicie znosi tutejszy klimat. Rośnie szybko.

Z D R O W I E

Boże Narodzenie jest Świętem, które ma swoją niepowtarzalną atmosferę, celebracji narodzenia Jezusa, zjednoczenia rodzinnego, a także wielowiekowej tradycji. Jest to także okres składania sobie życzeń. Pragnę więc Państwu przekazać życzenia Zdrowych i Wesółych Świąt, a także spełnienia wszystkich osobistych planów i marzeń w Nowym Roku 1990

ŚWIĄTECZNE ROŚLINY

Jedną z tradycji związanych ze Świętami Bożego Narodzenia i Nowego Roku jest zwyczaj wieszania pod sufitem gałązek jemioli. Według starego anglosaskiego zwyczaju, para która pocałuje się pod tą jemiolą, pobierze się w ciągu roku. W niektórych krajach, w okresie Bożego Narodzenia owocujące gałązki ostrokrzewu, tzw. Holly są zawieszane w pokojach, podobnie jak jemiola. Historia obu tych roślin sięga jeszcze czasów starożytnych. Dawni Germanie przekazali Rzymianom zwyczaj zdobienia swych domostw ostrokrzewem. Jego gałęzie miały stanowić miejsce schronienia dla duszków leśnych, elfów, chochlików w okresie zimy. Później ostrokrzew służył również jako ozdoba, w średniowieczu dekorowano nim gospody, zajazdy z okazji noworocznych biesiad.

Ostrokrzew, roślina o wiecznie zielonych liściach występuje w Europie Południowej, Afryce Północnej i Azji Mniejszej. Ma błyszczące, zielone, skórzaste liście. Owoce bywają nie tylko czerwone, lecz również białe, lub czarne. Ostrokrzew paragwajski zawiera w liściach kofeinę i teobrominę. Z wysuszonych jego liści sporządza się w Ameryce Południowej powszechnie używany napój zwany yerba mate. Indianie używają go jako środka wymiotnego i przeczyszczającego. W odmianie europejskiej nie znaleziono kofeiny, ale prawdopodobnie odmiana ta zawiera truciznę, bowiem jagody jej wywołują biegunkę, torsję, senność.

Jemiola jest półpasożytem, żyjącym na drzewach. Zbytnią zaborczość jemioli często uśmierca drzewo. Każde

drzewo atakuje inna odmiana jemioli, właściwa dla danego gatunku. Najchętniej lokuje się ona na drzewach samotnych, lub rosnących na skraju lasu, bo lubi dużo światła. Owocem jest biała jagoda. Jemiola, występująca w Europie i Azji, była od dawna uważana za roślinę leczniczą i świętą. O jemioli wspomina Pliniusz Starszy, że była bardzo ceniona. Ścinanie jej gałązek za pomocą srebrnego noża było ceremonią religijną, w czasie której wyciskano sok z jagód rośliny. Używano go jako odtrutki i środka zwiększającego płodność, miał on też dawać wieczną młodość. Jednak dopiero niedawno roślina ta wzbudziła zainteresowanie farmakologów.

W celach leczniczych zbiera się ziele, Herba Visci, zwykle w zimie. Ziele to zawiera wiskotoksynę, cholinę, acetylocholinę i inne związki organiczne. Obniżają one ciśnienie krwi, zwalniają czynność serca. Wyciągi z jemioli

zaleca się jako środek pomocniczy w nadciśnieniu. Rozszerzają one naczynia krwionośne jak też przeciwdziałają arteriosklerozie.

Jemiola ma też lekkie działanie moczopędne. Wyciągi z ziela jemioli mają również działanie cytotoksyczne, stosowane są w niektórych postaciach nowotworów jako środek pomocniczy, przeciwnowotworowy. Ze względu na stosunkowo silne działanie jemioli, dawki i długość leczenia preparatami z jemioli musi ustalić lekarz.

LIDIA DOBOSZ M.D., N.D.

Dziękuję wszystkim Czytelnikom za nadesłane listy, ponieważ nie jestem w stanie odpowiedzieć na wszystkie indywidualnie, następny odcinek ZDROWIA chciałabym poświęcić na odpowiedzi.

HOROSKOP

21 grudnia 89 - 3 stycznia 90

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia
Prawdziwy galimatias wydarzeń - tak przynajmniej zapowiadają gwiazdy. A jak będzie w rzeczywistości? Wiele, a może nawet wszystko zależy od Ciebie. Musisz poważniej podchodzić do życia, do pracy, do obowiązków. Trzeba wreszcie wziąć się w karby, innej drogi nie ma! Osoba spod znaku Ryb przychylna Ci bardzo, posłuchaj jej rad! Dniem korzystnym będzie środa. Twoja cyfra - 9.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja
Gwiezdne konstelacje przewidują liczne wydarzenia, z których jednak nie wszystkie - uwaga! - mogą być dla Ciebie przyjemne i korzystne. Wszystko wszakże zależy od Ciebie, Twojej postawy, Twego postępowania. Nie zawadzi posłuchać dobrych rad przyjaznych Ci osób, przede wszystkim Raka, unikaj Ryb. Dzień ważny - niedziela. Twoja cyfra - 3.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca
Układy gwiazdne na najbliższe dwa tygodnie bardzo skomplikowane. Taka sama jest Twoja sytuacja - i w miejscu pracy i w domu. Uważaj na zakrętach, abyś nie popadł w nowe tarapaty; opresje! Polegaj na radach Barana - są szersze. Unikaj Wagi. Dzień ważny - czwartek, cyfra szczęśliwa - 1.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca
Gwiazdy świecą dla Ciebie blaskiem nader pomyślnym i sprzyjającym. Wykorzystaj okazję, pomyślny okres dla załatwienia spraw mniej lub bardziej ważnych, ale dotyczących Ciebie i Twoich bliskich! Sprawy z osobą płci przeciwnej spod znaku Skorpiona - niedawno jeszcze tak skomplikowane i zagmatwane - wyjaśniają się coraz bardziej. Uważaj na Bliźnięta - nie życzą Ci dobrze. Dniem bardzo sympatycznym będzie poniedziałek, Twoja cyfra - 7.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia
Okoliczności przychylnie Twoim planom i zamiarom. Nie wolno Ci jednak polegać tylko na gwiazdach, trzeba i samemu przyłożyć wysiłku rąk i głowy! Szczególnie w pracy musisz się bardziej starać, w przeciwnym przypadku Twoje akcje polecą na łeb, na szyję. Na przyjaźni Koziorożca możesz polegać, ale uciekaj przed Rakiem. Dniem korzystnym dla Twoich przedsięwzięć będzie wtorek. Twoja cyfra - 9.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września
Wszelkie znaki na niebie i ziemi wróżą dni urozmaicone i pełne wrażeń. Trzeba wiele wysiłku i uwagi, aby się w tym wszystkim nie zagubić. Jednak należy się spodziewać wydarzeń pomyślnych. Bardzo sprzyja Ci osoba płci przeciwnej spod znaku Byka. Unikaj Barana. Dniem korzystnym dla Twoich planów będzie sobota. Twoja cyfra jest 4.

WAGA: 23 września - 23 października
Układy gwiazdne dość niewyraźne, musisz zachować uwagę, rozwagę i przede wszystkim spokój! Będzie to trudne w tym przedświątecznym rozgardiaszu, ale przy odpowiednim z Twojej strony działaniu i rozsądnym postępowaniu wszystko - tak w pracy jak i w domu - może obrócić się na Twój korzyść. Poparcie ze strony Strzelca, ale unikaj Lwa. Dzień miły - wtorek, Twoja cyfra - 2.

SKORPION: 24 października - 22 listopada
Konstelacje gwiazdne korzystne i pomyślne. Jeżeli jeszcze dołożysz do nich swój zapał i energię, uczucie i serce - to trudno sobie wyobrazić pomyślniejszy tydzień! W pracy okazja do awansu i wyższych zarobków. Na drugiego Skorpiona tej samej płci możesz liczyć zawsze! Unikaj Bliźniąt. Dzień nader korzystny dla Ciebie - niedziela. Twoja cyfra jest 3.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia
Gwiazdy przewidują okres pomyślności, ale jeżeli sam nie dołożysz starań, to nic z tego automatycznie nie wyniknie. Warto chyba nieco bardziej przykładać się do pracy, bo ostatnio przydarzyło Ci się kilka przykrych wpadek. Zwróć większą uwagę na zycielw Ci osobę spod znaku Wodnika, a Koziorożca unikaj. Dniem sprzyjającym będzie środa. Twoja cyfra - 6.

KOZIOROŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia
Gwiazdy Ci sprzyjają, ale i one nic nie pomogą, jeżeli nie zmienisz swego postępowania! Opuszczasz się w pracy, psujesz sobie stosunki ze wszystkimi ludźmi... Nie zaskodzi, jeżeli posłuchasz rad zycielwych Ci ludzi, przede wszystkim osoby płci przeciwnej spod znaku Panny, ale uważaj na Ryby. Pomyślnym dniem może okazać się piątek. Twoja szczęśliwą cyfra - 8.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego
Po okresie "burzy i naporu" gwiazdy przewidują uspokojenie. Staraj się wykorzystać tę sytuację! Po długim okresie niedyspozycji powinienś zabrać się energicznie do pracy! Wiele Ci pomoże przyjaźń i zycielwść Bliźniąt. Dniem korzystnym będzie niewątpliwie poniedziałek. Twoja cyfra jest 7.

RYBY: 19 lutego - 20 marca
Konstelacje gwiazdne przewidują w najbliższym czasie pewne komplikacje w Twoim miejscu pracy. Musisz się wziąć w garść i bardzo uważać, aby sprostać trudnościom, do powstania których sam się zresztą przyczyniłeś. Pamiętaj też o tym, że sprawy zawodowe odbijają się ujemnie na sprawach osobistych. Wiele Ci pomoże zycielwść osoby płci przeciwnej spod znaku Lwa. Dniem pomyślnym będzie piątek. Twoja cyfra - 5.

Najserdeczniejsze życzenia z okazji
Świąt Bożego Narodzenia
oraz Szczęśliwego Nowego Roku
składam swoim Klientom i całej Polsce

COPYA - TRADE

291 Lois Crescent, Timmins, Ont. P4P 1G6

TEL. 705-268-6875 po 6 pm, 416-252-1807 po 6 pm

FAX 705-268-9181 (przez przerwy)

Zlecenia na wysyłkę paczek żywnościowych do Polski
w roku 1990 przyjmujemy do realizacji od 15.1.90.

Nowy cennik ukazuje się na początku stycznia

KTO SIĘ URODZIŁ - psychozabawa

21 grudnia
Jak Tadeusz Boy-Zeleński, pisarz, tłumacz, Józef Stalin, Chris Evert Lloyd - tenisistka
Otwiera znak Koziorożca, ale jeszcze astrologicznie bywa związany z poprzednim znakiem. Wierny swoim ideałom. Niezależny w sądach i opiniach. Buntowniczy. Nielatwo się przywiązuje do ludzi. Zraniony bywa podejrzliwy, mściwy, okrutny, szyderycy.

22 grudnia
Jak Giacomo Puccini - kompozytor
Przedsiębiorczy, pomysłowy, odnosi sukcesy w handlu, przemyśle, a także sztuce. Zdrowy, choć w późnym wieku, którego często dożywa, cierpi na reumatyzm. Niezwykle pracowity i zawzięty. Wytrwały w dążeniu do celu. W miłości bardzo uczuciowy ze skłonnością do zazdrości. Dobry. Wrażliwy na cierpienie.

23 grudnia
Jak Helmut Schmidt, polityk
Praktyczny, rozsądny, opanowany, nieco dogmatyczny. Perfekcjonista. Niezbyt towarzyski. Dąży do dobrych bezpiecznych stanowisk. Ma wysokie zdolności dyplomatyczne, zdolność koncentracji. Skłonność do depresji, choroby przewodu pokarmowego.

24 grudnia
Jak Adam Mickiewicz, poeta
Solidny. Można na nim polegać. Obietnic nie stawia na próżno. Podobnie jak osoba urodzona 23 grudnia, miewa napady melancholii. Na szczęście jest towarzyski i odpowiednio towarzystwo potrafi rozpedzić jego smutek.

25 grudnia
Jak Anwar Sadat, polityk
Koziorożec dyplomata, skryty, wytrwały, lubiany powszechnie, mimo że nie należy do wylewnych. Sukcesy odnosi w dyplomacji, prawie i działalności państwowej. Na co dzień skromny, oszczędny, naturalny i nieskomplikowany.

26 grudnia
Jak Mao Tse-tung, polityk
Należy do klanu długowiecznych, żywotnych i aktywnych do końca. Cierpliwy i uparty w dążeniach do celów, choć nie pozbawiony jest wad, które to utrudniają: gadatliwość, zręczliwość, łakomstwo, słabość do płci przeciwnej. Jego zainteresowania należy od dziecka kierować na sztukę, do której ma wielkie predyspozycje.

27 grudnia
Jak Jan Kepler, astronom, astrolog
Kocha pracę i to zajęcia twórcze, nie naśladowcze. Nie znosi rozgłosu, taniej reklamy. W życiu uczuciowym burza z piorunami, bowiem bywa szorstki i porywczy. W życiu wszystko sobie zawdzięcza, chociaż mówi, że raz w życiu pada łupem złodziei i oszustów.

28 grudnia
Jak John Neumann, matematyk
Ma rękę do handlu. Dbą o siebie, miewa dobre stosunki w wyższych sferach. Trochę snobistyczne. Szybko i zgrabnie zawiązuje korzystne kontrakty. Wystrzegać się jednak powinien piniactwa, sprzeczek i nieporozumień i związanych z nimi strat materialnych.

29 grudnia
Jak Tytus Chałubiński, lekarz i "odkrywca" Zakopanego.
Rodzinny satrapa. A to dlatego, że wie z góry co dobre, co nie, i zresztą ma "nosa". Cierpliwy, ostrożny, uczciwy i sprawiedliwy. Uważa się za chodzącą cnotę (może i słusznie), ale w konsekwencji przejawia pogardę dla innych, rywalizację, w interesach szatan po prostu.

30 grudnia
Rudyard Kipling, pisarz
Samotnik, mówią dziwak trochę. Dużo rozmyśla, medytuje, tworzy w samotności. Nocny Marek - człowiek sówka. Umysł ma ostry jak brzytwa. Trudno go oszukać.

31 grudnia
Jak Halina Czerny-Stefańska, pianistka
W życiu czeka go ciągła walka i zmaganie. Nerwy ma wciąż napięte i nie zawsze używa

w walce najwłaściwszych środków. Musi ćwiczyć się w powstrzymaniu gwałtowności, walczyć ze stresem, skromniej oceniać własne ja. Zawód wskazany: nieruchomości, ziemia, kopalnie, rolnictwo.

1 stycznia
Jak Zygmunt I Stary, król, Wojciech Kossak, malarz
Wokół wszyscy pod gazem i w euforii, a tu przychodzi na świat z nowym roczkiem ktoś, kto jest na wskroś dostojny i poważny. Opiekuńczy i serdeczny, ma wybitne uzdolnienia pedagogiczne. Zalety: czystość, prawość, pracowitość. Wady: ponuractwo (choć lubi komedie i literaturę rozrywkową).

2 stycznia
Jak Franciszek Zabłocki, poeta, komediopisarz
Zamknięty w sobie. Podlega łatwo troskom materialnym, które potrafią go dosłownie położyć na łopatki. Musi się zmusić do kontaktów z innymi. Znajdą się wśród nich protektorzy, którzy odkryją jego wielki talent.

3 stycznia
Jak Cicerone, pisarz, filozof i mówca, Pola Negri, aktorka
Mówią, że karierowicz. Chyba to niesprawiedliwe. Rzeczywiście, ceni przyjaźń ludzi, którym się udało, a zaniedbuje tych, z których nie widać pożytku. Żyje drapieżnie walcząc wszelkimi środkami. Awans społeczny i towarzyski jest jego głębią twórczą. Potrafi sterować innymi i osiągać swe cele.

City Of Toronto

NOWE TERMINY WYWOZU ŚMIECI

Śmieci nie będą wywożone
w dniu Bożego Narodzenia, w poniedziałek 25 grudnia, 1989
w Boxing Day, we wtorek 26 grudnia, 1989
w Nowym Roku, w poniedziałek 1 stycznia 1990

Ponadto:
Śmieci normalnie wywożone w poniedziałek będą wywiezione w środę, 27 grudnia 1989;
Śmieci normalnie wywożone we wtorek będą wywiezione w czwartek, 28 grudnia 1989;
W środę 27 grudnia 1989 nie będzie zbiórki niebieskich skrzynek oraz makulatury;
Śmieci normalnie wywożone w czwartek i piątek będą wywiezione w piątek 29 grudnia 1989;
Śmieci normalnie wywożone w poniedziałek (1 stycznia) będą wywiezione we wtorek 2 stycznia 1990;
Śmieci normalnie wywożone we wtorek (2 stycznia) będą wywiezione w środę 3 stycznia 1990;
W środę 3 stycznia 1990 będzie zbiórka niebieskich skrzynek oraz makulatury.
Prosimy o utrzymywanie schludności w Toronto i wystawianie śmieci we właściwe dni wywózki. Nigdy nie wkładajmy szkła bądź ostrych przedmiotów do plastikowych worków na śmiecie.

R.M. Bremner, P.Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works

"PREZENT GWIAZDKOWY"

W Kanadzie jesteśmy od wielu lat i powodzi się nam bardzo dobrze. Mąż znakomicie zarabia, co daje nam utrzymanie o wiele lepsze niż przeciętne. Mamy własne przedsiębiorstwo, dom, samochody, jeździmy na wakacje. Dzieciom na niczym nie zbywa. Ojciec długie godziny nieobecności z powodu pracy kompensuje przez kupowanie im prezentów, zabawek i spełnianie ich zachcianek. Prezenty te mówią im jak bardzo ojciec ich kocha. Nie tylko z powodu prezentów, ale i dlatego, że jest bardzo dobrym ojcem, dzieci przepadają za nim. Jest również bardzo dobrym mężem dla mnie. Mimo że ja także pracuję i dobrze zarabiam, nasz standard życia zależy od zarobków męża. Gdyby z moim mężem coś się stało, gdyby zachorował, czy, nie daj Boże, umarł, całe nasze życie uległoby raptownej zmianie. Nie moglibyśmy sobie pozwolić na nic. Co prawda nie umarlibyśmy z głodu, bo nikt w Kanadzie z głodu nie umiera, starczyłoby nam również na jaki taki dach nad głową, ale ja i dzieci musielibyśmy zapomnieć o tym co mamy teraz, a także o naszych planach i marzeniach na przyszłość. Wiem, że ubezpieczenie na życie i na zdrowie pomogłoby nam w razie czego, ale mąż nawet nie chce o tym słyszeć. Zastanawiam się dlaczego? Nie chodzi tu o mnie, ale o dzieci, które by najbardziej ucierpiały, gdyby z mężem coś się stało i które są jeszcze za małe, aby zarobić na siebie. Mamy trochę oszczędności i inwestycji, ale potrzeba jeszcze wielu lat żeby były one wystarczające.

Nie chcę z mężem rozmawiać na ten temat, żeby sobie nie pomyślał, że go nie kocham i że jestem chciwa na pieniądze. Ważne jest jednak dla mnie poczucie bezpieczeństwa, którego w tej chwili nie mam. Czy możliwe jest, żeby ubezpieczyć męża bez jego wiedzy?

Nie, jest niemożliwe, żeby kogokolwiek ubezpieczyć na życie lub zdrowie bez jego wiedzy i zgody. Rozumiem jednak pani dylemat. Wielu zdawałoby się kochających mężów i ojców zacho-

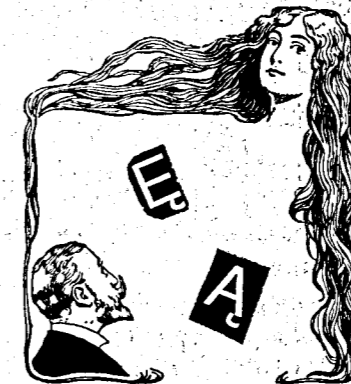
wuje się podobnie. Nie zdają sobie i nie chcą zdawać sobie sprawy z własnej śmiertelności oraz z tego, że rodzina, która jest od nich zależna może mieć potrzeby nawet po ich śmierci. Nie mogą sobie wyobrazić istnienia świata bez ich udziału. Być może, w co trudno uwierzyć, są obojętni na to, co się stanie z żoną i dziećmi, jeśli ich zabraknie. Być może uważają, że wraz ze śmiercią kończy się ich odpowiedzialność za losy najbliższych.

Zbliżające się Święta Bożego Narodzenia, Gwiazdka, choinka, radość dzieci, prezenty, mogą skłonić pani

męża do zastanowienia się nad tym, że jego obecność i jego praca czynią te okazje szczególnie specjalnymi, i że w jego mocy jest zapewnienie dzieciom i pani radosnych i obfitych Świąt niezależnie od przypadków losowych.

Na pytania dotyczące ubezpieczeń i planowania finansowego odpowiadam na łamach ECHA lub osobiście telefon (416) 622-1115 lub (416) 746-5270.

Redaguje:
HALINA BARANOWSKA
M.A.A.I.I.

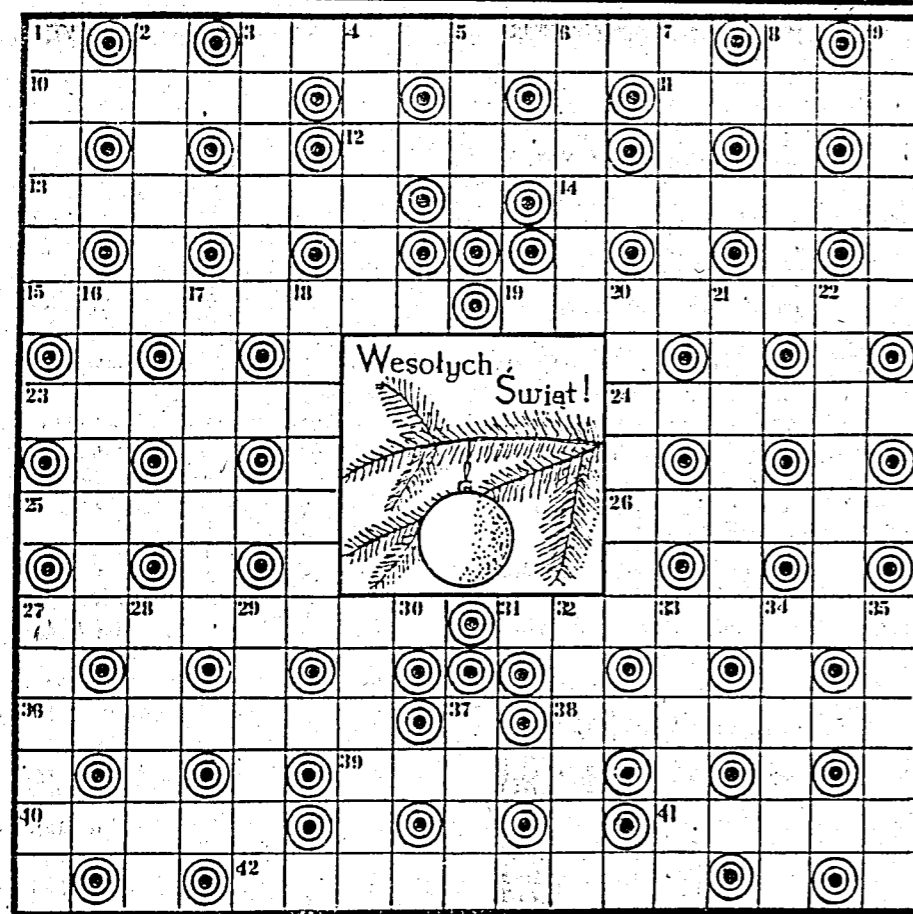
kowiec normalnym i nie należy budować sobie poczucia winy. Niejedna polska rodzina np. pod wpływem dzieci powiesiła wieniec na drzwiach, zamówiła indyka lub udekorowała choinkę na początku grudnia. Wigilia stanowi jednak pewną wspaniałą całość i warto ją zachować dla przyszłych pokoleń. Z góry jednak trzeba przyjąć parę zasad, które obowiązują gości i gospodarzy z odmiennych kultur kulinarnych:

- Uprzedzić, co będzie serwowane. Wymienić potrawy, objaśnić z czego są. Zapytać czy któreś z nich, szczególnie ze względu na tradycję czy względy zdrowotne gość zjeść nie może.

- Na półmiskach wyodrębnić małe porcje. Zachęcić do spróbowania. Nie nalegać!

- Anglosas może nie znać potraw z grzybów, ryb słodkowodnych, maku, może być święcie przekonany, że to mu zaszkodzi i czuć się nie najlepiej. Nie zakładać z góry, że co nasze, to najlepsze. Ale twardo opatkiem się podzielić, pod choinkę doprowadzić. Pośpiewać kolędy. To może być dla niego bardzo piękny wieczór. A na drugi dzień z prezentem do pończochy udajemy się do rodziny, lubego. Kosztujemy, grzecznie indyka i nadzienie i wiekowego zakalca. Odbijamy sobie głód na ciasteczkach. Śpiewamy z zapałem Silent Night, ciesząc się w duchu, że to do nas dotarło już przed 100 laty. Pocieszymy się. Polska tradycja świąteczna jest również mieszaniną różnych tradycji.

BYWAŁA

POZIOMO:

- 3 Uczta wigilijna
- 10 W wierzeniach słowiańskich: duszek, uosobienie niedoli
- 11 Wyłóg przy kołnierzu
- 12 Więcej niż morze
- 13 Krup, błonica krtani
- 14 Urządzenie do posypywania roślin preparatami chemicznymi
- 15 Konsekwencja działania
- 19 Wykręt
- 23 Organ rozmnażania się mszaków i paprotników
- 24 Wrzód
- 25 Pierścień z herbem
- 26 Pałeczka dyrygenta
- 27 Dostojeństwo, wspaniałość
- 31 Farmaceuta
- 36 Między hrabiną a księżną
- 38 Starsze dzieci
- 39 Czas zbierania plonów
- 40 Trochę jedzenia
- 41 Chwat, śmiałek
- 42 Artystyka cyrkowa

PIONOWO:

- 1 Ubiór wojskowy
- 2 Wypiek świąteczny
- 3 Materiał opałowy
- 4 Podniecenie, wzburzenie
- 5 Urządzenie kuchenne pod kranem
- 6 Rozgłos, wziętość
- 7 Posiadane środki
- 8 Afrykańska wyprawa
- 9 Poprzedza kwiecień
- 16 Tematyka miłosna
- 17 Szacunek, poważanie
- 18 Umowa międzynarodowa
- 20 Afrykański bocian
- 21 Napój alkoholowy, trunek
- 22 Wyborca
- 27 Wyraz twarzy
- 28 Wegetarianin
- 29 Do krawata lub koszuli
- 30 Osłona na lampę
- 32 Dokładny i drobiazgowy
- 33 Nadawanie programu radiowego telewizyjnego
- 34 Budowla ogrodowa
- 35 Zwalanie, zsypanie czegoś
- 37 Aureola

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO: Izotop, Okonie, Rower, Naczynie, Barka, Granit, Żarłok, Wycie, Moczarka, Lider, Bierka, Szalka

PIONOWO: Zawór, Tornado, Pościg, Kopyta, Filipiki, Krab, Analogia, Rywalka, Łazarz, Karkas, Cudak, Ebro.

BRYDŻ NR 77

ZADANIE

Obie strony przed partią.

A 7 5 K 6 3
A K D 10 2 W E W 8 5
A 7 K W 8 6
W 8 2 7 5 4

W	N	E	S
-	pas	pas	pas
1 kier	1 pik	2 kiery	pas
4 kiery	pas...		

N zagrał asa, króla trefl (S dołożył szóstkę, trójkę), a następnie dziewiątkę do damy trefl u partnera. W czwartej lewy S wyszedł dziesiątką pik, którą zabił asem. Do trzeciego kiera S dołożył dziesiątkę trefl. Jak grasz dalej?

ROZWIĄZANIE

Licytacja i dotychczasowy wist ujawniły u N 10 PC i układ 5-3-2-3 (z sześcioma pikami otworzyły licytację - 2 piki). Mało prawdopodobne jest, by N posiadał jeszcze damę karo - otworzyły licytację. Należy więc założyć, że dama jest u S. Szanse wygrania kontraktu daje "gruby" dubleton u N, np. 10 9, 10 x, 9 x. Trzecim kierem należy utrzymać się w stole i zagrać waleta karo na impas, podłożoną damę zabić asem, zagrać karo do króla w stole i wyekspasować drugą wysoką blotkę karową u S.

Ręka u N:

piki: D W 9 8 4 kiery: 9 6 3
kara: 9 3 trefle: A K 9

Najserdeczniejsze życzenia świąteczne i noworoczne składa
DAMA PIK

Handwritten signature and note: z numerem 125

WEŹ SIĘ W GARŚĆ

LUDWIKU DO PIEKARNIKA!

Wszystkie dzieci i nie tylko dzieci marzą tu o piernikowym panu. Jest to bardzo proste ciastko. Panowie pieką panów! Podaję najprostszy przepis. Proponuję dzieci zagonić do pomocy. Będą szczęśliwe.

Rozetrzeć pół kubka masła lub margaryny w misce. Dodać pół kubka cukru pudru i 1/2 kubka melasy ("molassa"). Wymieszać 2 1/2 kubka mąki, 1/2 łyżki soli, 2 łyżki imbiru "ginger". Rozpuścić 1/2 łyżeczki proszku do pieczenia w 1/4 kubeczka gorącej wody. Dodawać wszystkie w/w składniki na zmianę. Przykryć. Wstawić do lodówki na 2-3 godziny. Narysować na tekturce grubego człowieczka wysokości na oko 8 cm. Rozwałkować ciasto na grubość 1/2 cm. Ostrem nożem obrysować wzór. (Można użyć gotowej foremki). Podgrzać piec do 350°F. Ułożyć ciasteczka na nienatłuszczonej blaszce w odległości 4 cm od siebie. Piec 10 - 12 minut aż zbrązowieją. Można polukrować gotowym lub zrobionym cukrem. Przedtem jednak wychłodzić.

Można dla zaoszczędzenia czasu zrobić od razu więcej ciastek podwijając ilość wszystkiego. Z takiego samego

ciasta, nieco grubiej rozwałkowanego można zrobić dom z piernika - z czterech prostokątów, dwóch kwadratów i dwóch trójkątów nalepionych na tekturowy wzór cukrem. To już szczyt marzeń dziecięcych. I zadanie dla domowego architekta. Wystarczy mały domek o dachu wielkości kartki pocztowej. Ozdabiamy cukierkami "po haloweenie", lukrem, gęstym kremem. Święta, to znakomita okazja wspólnej zabawy w kuchni. Piernik to to, co się zwykle udaje i nie grozi rozczarowaniem. Kupmy więc wcześniej składniki + kolorowy cukier (frosting) w tubkach.

Inny sposób rozerwania kulinarnego dzieła w święta, jest zrobienie w płaskim naczyniu z 3 paczek galaretki i powycinania świątecznych figurek foremkami do ciasta. Wyglądają znakomicie. Jak ktoś piec się boi, będzie miał fetę. (Można też cuda w galaretkę powycinać nożem). Wszystko to proponuję dlatego, że dzieci na ogół nie lubią potraw wigilijnych. Są dla nich za kwaśne lub mają nieznaną zapach. Są dzieci, które nie lubią maku. Lepiej więc z góry pomyśleć o czymś, co im sprawi przyjemność, niż psuć Święta użeraniem się przy stole. Jestem przeciw.

PEDANCIK

Najserdeczniejsze życzenia z okazji Świąt
Bożego Narodzenia i Nowego Roku
s k ł a d a

JERZY MAJEWSKI M.Sc.
Mutual of Omaha

INSURANCE COMPANY

- \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- plany finansowe zabezpieczające dzieci
- plany emerytalne RRSP
- ubezpieczenia na życie

TEL. bus. 631-6523; home: 792-0866

"POCZYTAJ MI ECHO"

Dawno temu, jeszcze na początku ECHA, mieliśmy dział dziecięcy o takiej nazwie. Był to dział zbudowany na pomysły - jeden polski wiersz i objaśnienia dla dzieci nie znających dobrze polskiego. Jak się wiersze skończyły, dział wysychał. Bo robić coś, niby dla dzieci - zlepek przedruków ze Świerszczyka, starych jak świat zagadek i znanych wierszyków sensu nie ma.

I rodzice też nie bardzo to dzieciom czytają. Robiliśmy różne próby na dzieciach własnych, sąsiadów i kolegów. Co chcą dzieci w gazecie? Własną kartkę. Nie stronę, którą chce z drugiej strony przeczytać tata, mamy czy babcia. Kartkę, którą można wyciąć i bazgrolić "na swoim". Tutejsze dzieci uwielbiają kolorować. Dużo, uproszczone rysunki. I lubią bajki i opowieści. Także chętnie słuchają polskich bajek. Jeśli litery są duże, można je zachęcić do wspólnego czytania. Bajka musi być krótka, by nie odstraszała opiekuna od czytania. A przecież chcemy, by nasze dzieci znały polską tradycję i wspaniałe legendy o Orle, Wandzie, Liczyrzepie, złej królownie, złotej kacze i wiele innych, których nie pamiętamy. Może doczekamy się książeczki z rysunkami do kolorowania z tego działu. Ale na razie - jedna kartka. Do wycięcia.

Jeśli nie masz dzieci, nie jesteś dziadkiem, babcią, ciocią, wujkiem malutkiego Polaka nie denerwuj się, że zabieramy ci dwie strony ECHA. Niech się o to martwią ogłoszeniodawcy. To ich strony.

Od dzisiaj na SWOJEJ kartce dziecko może rysować kredkami, farbami, naklejać kolorowe papierki, sreberka, kawałki materiału; waty - tak, jak to robi w przedszkolu. I tydzień po tygodniu będzie poznawać nową polską baśń czy legendę.

Dzisiaj na początek odstępstwo od zasady - najprawdziwsza opowieść wigilijna. Zamiast mikołajów z małżonką, reniferów, krasnali i elfów.

URODZINY

Czy wiesz dlaczego zimną na ulicach palą się kolorowe lampki, w domu stoi piękna choinka, dostajesz prezenty po wigilijnej kolacji?

Obchodzimy tak urodziny Pana Jezusa. Urodził się bardzo dawno, prawie 2 tysiące lat temu. Dokładnie przed 1989 laty w Betlejem. Tę wioskę w górach można znaleźć na mapie. Mały Jezus urodził się w stajni, gdzie mieszkają zwierzęta. Dlaczego tam, a nie jak Ty w szpitalu, czy w domu, jak dzieci w jego czasach? Jezus urodził się w drodze. Kiedy miał przyjść na świat, cesarz August kazał spisać wszystkich ludzi. Każdy miał wrócić do miejsca, gdzie się urodził. Maria - matka Jezusa i jej mąż Józef musieli długo wędrować z Nazaretu do Betlejem. A gdy tam już dotarli w wiosce był taki tłum, że nie było miejsca w gospodzie. Poszli więc na nocleg do ciepłej stajni. I tam urodził się Jezus.

Była noc w Betlejem, gdy na wzgórzu w wielkim blasku pojawił się anioł. Był tak wielki i jasny, że przestraszył pasterzy, którzy pilnowali owiec, kóz i bydła. Ale anioł powiedział im - "Nie bójcie się. Mam dla was wielką wiadomość. Urodziło się dziecko, Jezus Chrystus, który zbawi świat. Znajdziecie go leżącego w żłobie"

I wtedy na niebie pojawiła się nowa wielka gwiazda. Świeciła jasno. Dawniej ludzie wierzyli, że nowa gwiazda mówi o narodzinach króla. A ta gwiazda zatrzymała się nad Betlejem. Wszyscy się temu dziwili.

Stało się tak, jak powiedział anioł. Pasterze odnaleźli stajnię i zobaczyli tam Świętą Rodzinę. W żłobie, w którym karmi się bydło, leżał mały chłopczyk.

Uklękli więc przed nim, cieszyli się i śpiewali piosenki. I my też teraz śpiewamy piosenki. Piosenki urodzinowe Pana Jezusa. Nazywają się kolędy. Czy chcesz zaśpiewać?

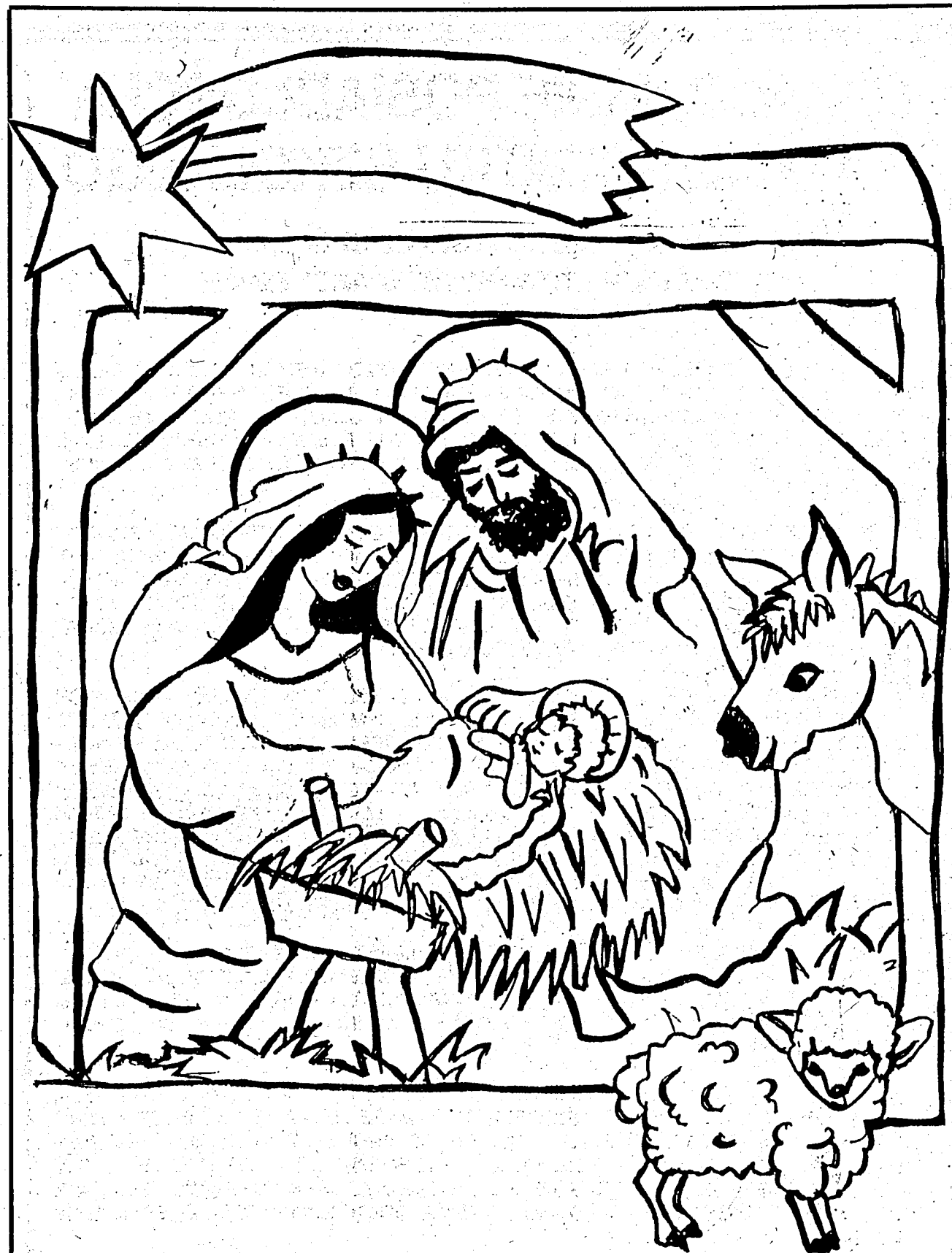
*Jezus malusieńki
leży wśród stajenki
Płacze z zimna
nie dała mu
matusia sukienki*

*Bo uboga była
Rąbek z głowy zdjęta
Którym dziecie owinąwszy
Siankiem go nakryła.*

Kolędy mają dziwne nieznanne już słowa. Tak jak ta. Czy wszystko zrozumiałeś?

Sukienka - to ubranko. Tak, chłopcy też nosili dawniej sukienki. Rąbek to kawał materiału, które nosiły kobiety na głowie tak, jak Maria na obrazku. Sianko to skoszona, wysuszona i pachnąca trawa, pożywienie zwierząt. Może na twoim stole znajdziesz garść siana i opłatek. Będziesz się nim dzielił. Na urodziny Jezusa wszyscy składają sobie życzenia. I my też składamy ci życzenia. Rośnij zdrowy, mądry i dobry. Wesołych Świąt!

Za tydzień opowiemy ci już polską bajkę.

OSZACOWANIE POSIADŁOŚCI A PODZIAŁ PODATKU SZKOLNEGO

OGŁOSZENIE DOTYCZĄCE SPÓLEK PRYWATNYCH I TOWARZYSTW AKCYJNYCH

POCZĄWSZY OD PRZYSZŁEGO ROKU, ZMIENIA SIĘ ZASADY WEDŁUG KTÓRYCH SPÓŁKI PRYWATNE ORAZ TOWARZYSTWA AKCYJNE I PODLEGŁE IM PRZEDSIĘBIORSTWA MOGĄ ROZPORZĄDZAĆ PŁACONYM PRZEZ SIEBIE PODATKIEM SZKOLNYM. POCIĄGNIJE TO ZA SOBĄ ZMIANY W PODZIALE PODATKU MIĘDZY PUBLICZNE (PUBLIC), RZYMSKO-KATOLICKIE (SEPARATE), ORAZ FRANCUSKOJĘZyczne (FRENCH-LANGUAGE) ZARZĄDY SZKOLNE (SCHOOL BOARDS).

- SPÓŁKI PRYWATNE ZYSKAJĄ PRAWO WSPIERANIA RZYMSKO-KATOLICKIEGO ORAZ, W OKRĘGU OTTAWA-CARLETON, FRANCUSKOJĘZycznego ZARZĄDU SZKOLNEGO – W PROPORCJI DO UDZIAŁU W SPÓŁCE NALEŻĄCEGO DO ZWOLENNIKÓW SZKÓŁ RZYMSKO-KATOLICKICH LUB FRANCUSKOJĘZycznych. UPRZEDNIO, BYŁO TO MOŻLIWE TYLKO JEŚLI WSZYSCY PARTNERZY W SPÓŁCE BYLI ZGODNI W WYBORZE POPIERANEGO PRZEZ SIEBIE ZARZĄDU SZKOLNEGO.
- PODATKI WYNIKAJĄCE Z OSZACOWANIA POSIADŁOŚCI TOWARZYSTW AKCYJNYCH ORAZ PODLEGŁYCH IM PRZEDSIĘBIORSTW W DANYM OKRĘGU BĘDĄ PODZIELONE MIĘDZY ZARZĄDY PUBLICZNE I RZYMSKO-KATOLICKIE, ZAŚ W OKRĘGU OTTAWA-CARLETON – MIĘDZY ZARZĄDY PUBLICZNE, RZYMSKO-KATOLICKIE, I FRANCUSKOJĘZyczne. PODZIAŁ TEN BĘDZIE PROPORCJONALNY DO TEGO, KTÓRY ZOSTAŁ DOKONANY NA PODSTAWIE OSZACOWANIA NIERUCHOMOŚCI I MAJĄTKÓW ROLNYCH W DANYM OKRĘGU. UPRZEDNIO, POPARCIE UDZIELONE ZARZĄDOWI RZYMSKO-KATOLICKIEMU LUB FRANCUSKOJĘZycznemu PRZEZ DANE PRZEDSIĘBIORSTWO BĄDŹ TOWARZYSTWO AKCYJNE NIE MOGŁO BYĆ PROPORCJONALNIE WIĘKSZE NIŻ PAKIET AKCJI TEGOŻ PRZEDSIĘBIORSTWA POSIADANY PRZEZ KATOLIKÓW LUB FRANKOFONÓW.

DLA PRZEPROWADZENIA OPISANEJ INICJATYWY, MINISTERSTWO SKARBU (MINISTRY OF REVENUE) MUSI UAKTUALNIĆ POSIADANE AKTA CELEM DOWIEDZENIA SIĘ, KTÓRE SPÓŁKI CHCĄ ROZDZIELIĆ PODATEK MIĘDZY RÓŻNE ZARZĄDY SZKOLNE, ORAZ CELEM SPORZĄDZENIA SPISU WSZYSTKICH TOWARZYSTW AKCYJNYCH I NALEŻĄCYCH DO NICH PRZEDSIĘBIORSTW.

DALSZE INFORMACJE NA TEMAT NOWYCH ZASAD PODZIAŁU PODATKU SZKOLNEGO BĘDĄ ROZSYŁANE W NAJBLIŻSZEJ PRZYSZŁOŚCI. OTRZYMASZ JE JEDNOCZEŚNIE ZE SWOIM ZAWIADOMIENIEM O OSZACOWANIU – NOTICE OF PROPERTY VALUATION. PROSIMY DOKŁADNIE PRZECZYTAĆ NOWE REGULACJE, ORAZ SPRAWDZIĆ W ZAWIADOMIENIU CZY POPIERANY PRZEZ CIEBIE ZARZĄD SZKOLNY OKREŚLONY ZOSTAŁ POPRAWNIE. JEŚLI NIE, PROSIMY O POWIADOMIENIE: DO ZAWIADOMIENIA DOŁĄCZONY ZOSTANIE SPECJALNY FORMULARZ.

TWOJA WSPÓŁPRACA ZAPEWNI ODPOWIEDNI I SPRAWIEDLIWY PODZIAŁ PODATKU SZKOLNEGO.

UBEZPIECZENIA

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.

Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS' - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dcm: 858-0129

Andrzej Krysiak

Halina Baranowska MA, A.I.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

Tel. bus. 622-1115

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:

DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

AUTHORIZED DEALER

WYCIECZKI
ZAPROSZENIA - \$ 40.00

WIZY
WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

STRONA 40

ARCHITEKT

Jadwiga Kalinowska-Kowalik
wykonuje projekty:
• nowych obiektów
• rozbudowy i remontów
z uzyskaniem zezwolenia na budowę
TEL.: 665-9710

Lech Prusiński NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamiamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

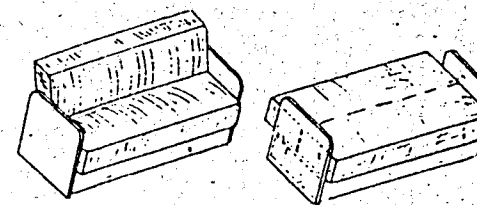
Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.

Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.
Biuro prowadzone przez byłego kierownika polskiego programu w Departamencie Imigracji
LINDA LEVER

Associates Inc.
86 Parliament St.
TORONTO, Ont.
M5A 2Y6

(416) 866 - 7996
po polsku
(416) 532 - 4065

POLSKIE WERSALKI z pojemnikiem na pościel i tradycyjną włosianą tapicerką DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

Zabiegi regenerujące, oczyszczające • Masaż, makijaż, henna • Usuwanie włosów z twarzy i ciała
• Manicure, pedicure • Porady
DLA PAŃ I PANÓW
w wykonaniu dyplomowanej kosmetyczki
KRYSTYNY
20% zniżki z kuponem
438 - 4141
1583 Ellesmere Rd.
at McCowan, Scarborough

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA
lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:30, w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH

4 Wall Ave. (Toronto)
(Hwy 401 i Weston Rd.)

URSZULA L. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

PERFECT FLOORS
Układanie, cyklinowanie, bejcowanie i lakierowanie oraz drobne naprawy wszystkich rodzajów podłóg drewnianych.
Ceny przystępne, wycena za darmo.
TEL. 663 - 4085

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

International VIDEO \$49.99
Postal Station Video List
VIDEO Z POLSKI
☎ (416) 769-7868
66 Oakmount Rd. Ste. 1211
Toronto, Ontario, M6P 2M8

Ania i Wojtek Budziak
Modern
GIFT SHOP
King Shepard Plaza
2560 Shepard Ave.
MISSISSAUGA
TEL. 949-1106

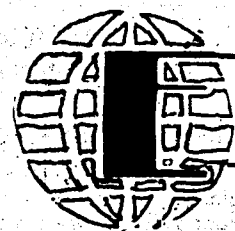
HOROSKOPY - PORADY ASTROLOGICZNE
Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.
Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

STUDIO ANKA
Anka Czudec photographer
2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

KEY PARALEGAL
Low Cost Divorce/
Tani rozwód bez problemu
Ang. pon.-piątek
polski pon. i środa 6-8 wcz.
TEL. 626-5245

AIR CANADA

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM
RENATY OKOŁO-KUŁAK

- BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00
- BILETY LOTNICZE do Polski i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France...
- PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
- UBEZPIECZENIA dla odwiedzających od \$ 66.00 za 3 miesiące
- AKTA NOTARIALNE, LEGALIZACJE, TŁUMACZENIA
- "LAST MINUTE SPECIAL" na słoneczne południe Floryda, Meksyk oraz Wyspy Karaibskie
- UWAGA - SPECJALNA OFERTA
Ekspresowe paczki żywnościowe i owocowe, lekarstwa, artykuły gospodarcze, kosmetyki, artykuły techniczne, samochody, kwiaty ...
Gwarantowana dostawa w ciągu 3 tygodni.
Paczki pakowane w RFN, zwolnione od cła.
Najwyższa jakość towarów • BEZPŁATNE KATOLOGI

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

gervais art & design

- portrety - pastel, olej
- perspektywy architektoniczne
- projekty obiektów, wnętrz, rozbudowy

GERWAZY PALUSZKIEWICZ Ph.D.
TEL. (416) 446 - 0068

nowo otwarty sklep

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY
Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie
Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

ORIENT CARPET CLEANING CO.

665-7600 od godz. 10 - 7 wiecz.
POLSKA FIRMA O WIELOLETNIM DOŚWIADCZENIU
I RENOMIE, SPECJALIZUJĄCA SIĘ
W DOKŁADNYM I TANIM CZYSZCZENIU
• Wełnianych dywanów i miękkich wykładzin
• Mebli z obiciem tapicerskim (kanap, foteli, itp.)

PO CO POŻYCZAĆ MASZYNĘ I TRACIĆ CAŁY
DZIEŃ KIEDY NASZA FIRMA WYCZYŚCI LIVING,
DINNING, HALL ZA \$45.00?

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

**KINGSWAY
MEAT
PRODUCTS
&
DELICATESSEN
LTD.**

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych polskich rzeźników według tradycyjnych polskich receptur

CENY KONKURENCYJNE

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKŁEPY MIĘSNE
W KITCHENER

**WALESA'S MEATS
& DELI**

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodczyce, gazy, świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

EUROMEX INC.

IMPORTATION - DISTRIBUTION - SERVICE

WSZELKIE MASZYNY PIEKARSKIE,
CUKIERNICZE I RESTAURACYJNE
NOWE I UŻYWANE.

SPRZEDAŻ NA DOGODNYCH WARUNKACH.
URZĄDZENIA KOMPLETNE DLA
ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH

ZADZWOŃ DZISIAJ PO LISTĘ URZĄDZEŃ

TEL. (514) 522-6992, TELEX 05560344
PIOTR SOWA

SPECIAL - MASZYNA DO KROJENIA CHLEBA

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki
Czwartki 6 - 9 pm.

226 Roncesvalles Ave. Toronto

... przychodzi z pomocą
każdemu,
kto ma problemy
z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŻŃSKI
dom (24 g.): 537-8842, praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii adwokackiej:
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

*Serdeczne życzenia
święteczne i noworoczne
składa Słuchaczom*

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL
Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

Redagują dla Polonii i o Polonii:
KRYSZYNA I RYSZARD PIOTROWSCY

- Wiadomości z Polski
- Informacje o życiu i działalności środowiska polonijnego w Toronto, Kanadzie i na całym świecie
- Wywiady z politykami, ludźmi nauki i rozrywki
- Muzyka i piosenka
- Koncert życzeń

Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano.

P.O.Box 26 STN "A" Mississauga, Ont. L5A 3A3
TEL. 531-9991 od 10-19

Dokończenie ze str. 5

MASAKRA W RUMUNII

grudnia. Według ich relacji setki obywateli zginęły od kul służby bezpieczeństwa milicji i wojska, które otworzyły ogień z ładu i powietrza do 10-tysięcznego tłumu demonstrantów, domagających się wolności i demokracji oraz ustąpienia szefa państwa i partii N.Ceausescu. Wśród ofiar były kobiety, dzieci i ludzie starzy. W ostatnich kilku tygodniach w Timisoara utrzymywała się napięta atmosfera, gdyż służba bezpieczeństwa zapowiedziała przymusowe przeniesienie miejscowego księdza Kościoła zreformowanego, działacza praw człowieka, 37-letniego L.Tokesa do odległego wiejskiego regionu. Wierni czuwający w pobliżu mieszkania księdza kilkakrotnie zapobiegli jego zabraniu. W niedzielę 17 grudnia ksiądz pojawił się w oknie prosząc wiernych o rozejście się. Jego wygląd wskazywał, że został ciężko pobity, ociekał krwią, był spuchnięty i posiniaczony. Chcący się do niego dostać wierni zostali zaatakowani przez milicjantów. Po rozbiciu się zebrali się ponownie, tworząc pochód, który ruszył - rosnać coraz bardziej - ulicami miasta. Niespodziewanie pojawiły się czołgi odcinając drogę. Z helikopterów oraz z transporterów opancerzonych zaczęły padać w tłum serie z broni maszynowej. Ludzie padali pokotem. Po chwili oddziały milicji przystąpiły do brutalnego bicia i aresztowania pozostałych.

Ksiądz Tokes od lat walczy o prawa dla etnicznych Węgrów w Rumunii. Mieszkający w Montrealu brat Tokesa Istvan powiedział, że jego brat wraz z żoną zniknęli bez śladu, prawdopodobnie zostali zaaresztowani.

18 grudnia na polecenie Ceasescu Rumunia zamknęła swe granice oraz odcięła łączność ze światem. Tego samego dnia dyktator odleciał na 3-dniową oficjalną wizytę do Iranu. Na okres jego nieobecności władzę objęła jego żona Elena.

Premier Węgier M.Nemeth powiedział, że według nie w pełni potwierdzonych wiadomości protesty i demonstracje odbyły się także w kilku innych miastach Rumunii.

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie
ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi,
takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura,
hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis",
wykrywanie chorób w fazie początkowej zakłócenia biopola.

Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna NATUROPATHIC CLINIC

HALINA SROCZYŃSKA, M.D., N.D.

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.

Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia
1595 Bloor St.W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

DR. MARIA KALISIAK

uprzejmie zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego przy
2299 Dundas Str. W. Suite # 406

(obok stacji Dundas West)

- Długoletnie doświadczenie w leczeniu chorób wewnętrznych
- Choroby dzieci

• Wykonywanie I analiza EKG
poniedziałek - czwartek 5:30 do 9 po poł.
sobota - 9:30 do 2 po poł.

TEL. 534 - 4230 można dzwonić o każdej porze

POLSKI PROGRAM RADIOWY

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CIIWO, fala AM 1250 Oakville,
Tel. 691-8789.

TIPS Tomasz Iwanowski Professional Services

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. L5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować
do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI
• Darmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowe (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

TEL. TORONTO 399-9950 (całą dobę) i 532-6070
MISSISSAUGA 890-4766, FAX 890-6092

AUDIOFOX
Lokalne telefony

MITSUBISHI

Panasonic

CANTEL

CANON

SHARP

NEC

MOTOROLA

CELLULAR

Bell

Cellular

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ

POLIMEX

215 RONCESVALLES AVE, TORONTO, ONT.

TEL 537-7914

7370 BRAMALEA RD. UNIT 10, MISSISSAUGA, ONT

TEL 677-4527

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

Serdeczne życzenia z okazji
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności w Nowym Roku
wszystkim swoim Klientom oraz całej Polonii

skł a d a
FIRMA WYSYŁKOWA
POLIMEX

